Verslag extra PCGR vergadering 20 april 2018

Kadernota wetgeving

Aanwezigen:	C.M.M. Schönknecht	Provincie Zeeland
	J. de Regt	ZLTO
	C.E.M. van de Vijver	Gemeente Sluis
	R. Trompetter	Zeeuwse Milieufederatie
	M.N.J.C. de Bont	Zeeuws Particulier Grondbezit
	F. Van Zijderveld	Natuurmonumenten
	M.A. Hemminga	Het Zeeuwse landschap
	A. van Hees	Staatsbosbeheer
	P. Smits	Provincie Zeeland
	A.J.J. Van Disseldorp	Recron
	C. Weststrate	gemeente Borsele
	D.J. Lagendijk	Provincie Zeeland
	M.P.E. de Feijter-de Feijter	Waterschap Scheldestromen
	J. Baecke	ZLTO
	R. Steijn	Provincie Zeeland
	P. Sinke	Provincie Zeeland
	B.A. Bij de Vaate	Provincie Zeeland (verslag)
	Afwezig	
	D.G.J.M. Van Damme-Fassaert	Gemeente Hulst
	J. Melse	Gemeente Veere
	M. van Beek	Kadaster
	R. De Koeijer	ZLTO

Mevrouw Schönknecht opent de vergadering. De PCGR gaat de kadernota Natuur bespreken. De Provinciale Staten moeten hier nog over beslissen.

De heer Hemminga antwoordt dat het nogal veel was om voor te bereiden in zo een korte tijd. Verwacht de gedeputeerde een gedragen PCGR visie? Is het een oriëntatie of een formeel moment? De heer Van Hees en de heer Baecke sluiten zich aan bij de heer Hemminga. Sommige dingen zouden ze het liefst nog in hun organisatie en achterban doorspreken.

Mevrouw Schönknecht zegt dat consensus mooi zou zijn. Ze heeft niet de verwachting dat op iedere keuze iedereen unaniem akkoord is. Er komen meerdere inspraakprocedure hebt waarin een ieder het recht heeft om zienswijzen in te brengen. De reactie van de PCGR is een reactie op het concept kadernota. Er is nog tot 8 mei de mogelijkheid om te reageren.

Mevrouw Smits presenteert de kadernota.

1. Actieve soortenbescherming. Typisch Zeeuwse soorten

Keuze 1.1: In Zeeland komen vlinders, bijen, muur- en dijkplanten voor die meer of minder worden bedreigd en kenmerkend zijn voor Zeeland en de Zeeuwse biodiversiteit. Voorgesteld wordt om de aanwezigheid van deze typisch Zeeuwse soorten te stimuleren. Dat kan door jaarlijks één grotere of twee tot drie kleinere projecten, gericht op deze soorten, uit te voeren. Hiervoor is een bedrag van € 30.000,- nodig.

De heer Baecke vraagt naar de onderbouwing van blz. 6 3e alinea: 'Zeer recent is gebleken....verdwenen'. Deze zin is opgenomen omdat het een onderbouwing zou kunnen zijn voor de investering in de Zeeuwse soorten, maar is niet correct geformuleerd. Het ging om een 27 jarig onderzoek in Duitsland. Het Duitse onderzoek kan niet in directe lijn doorgetrokken worden naar de Zeeuwse situatie en is daarmee niet representatief. Besloten wordt deze zin te schrappen. De ZLTO stemt in met het voorstel om te investeren.
De heer Van Zijderveld mist de kustbroedvogels in de lijsttabel 3.1. De heer Weststrate steunt de reikwijdte van de projecten en de aandacht voor biodiversiteit. Kunnen we niet proactief aan soortenbescherming doen?
De heer Steijn vertelt dat er 2 pilots op proactieve basis worden opgepakt: Eén in Schouwen-Duiveland en één in Borsele.

Akkoord.

2. Zeegroenten:

Keuze 2.1: De mogelijkheden voor het recreatief snijden van zeegroenten (bijvoorbeeld lamsoor en zeekraal) en het recreatief rapen van schelpdieren (bijvoorbeeld Japanse oesters, mosselen en kokkels) verruimen. Dit door het formuleren van voorwaarden waaronder in een aantal vrij toegankelijke gebieden gesneden en geraapt kan worden. Om dat mogelijk te maken is het noodzakelijk vooraf de effecten te toetsen van deze verruiming op de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende Natura 2000-gebieden. Aangetoond moet worden dat het uit ecologisch oogpunt mogelijk is. GS zorgen voor deze toetsing. Voor het snijden van zeegroenten en het rapen van schelpdieren wordt het benodigd onderzoek naar de ecologische effecten reeds tijdens het proces van voorbereiding van de beleidsnota uitgevoerd. Zo komt er inzicht in de mogelijkheden met betrekking tot de Wet natuurbescherming. Voor het snijden van zeegroenten kan dan eventueel nieuw beleid worden geformuleerd. Voor het rapen van de schelpdieren zullen de belangen van de vsisserijsector omtrent voedselveiligheid worden meegewogen en zal overleg met de sector plaatsvinden voordat eventueel nieuw beleid wordt geformuleerd. Voor de Oosterschelde worden ook de uitkomsten van de pilot beroepsmatig oester rapen daarin meegenomen.

De heer Van Hees vindt dat terreineigenaren hun eigen keuzes moeten kunnen maken. Mevrouw Schönknecht wijst erop dat het onderzoek aan de voorkant onafhankelijk en scherp moet zijn. Er is in ieder geval heel veel belangstelling voor het snijden van zeegroenten. In de loterij die ieder jaar is zijn 700 inschrijvers.

De heer Hemminga wil hier nog wat langer over na kunnen denken. Hij geeft aan dat het een ongelukkige keuze is die voortvloeit uit een maatschappelijke afweging, terwijl dit een ecologische afweging dient te zijn.

3. Evenementen

Keuze 3.1: Om het voor initiatiefnemers makkelijker te maken vooraf te bepalen of een activiteit mogelijk is, zal de Provincie inzetten op een beleidsregel met een duidelijk afwegingskader. Zoveel als mogelijk zal worden aangesloten op de al aanwezige handreiking beheerplan Deltawateren. Hiermee wordt service geleverd aan initiatiefnemers van evenementen in de nabijheid van Natura 2000-gebieden. De geschatte kosten voor het opstellen van het afwegingskader zijn € 30.000,-

Akkoord.

4. Stilte en duisternis

Keuze 4.1: Om het voor een ieder eenvoudiger te maken en de waarden stilte en duisternis voor bepaalde bijzondere natuurgebieden in Zeeland te beschermen, gaan we in de beleidsnota (delen van) Natura 2000 gebieden aanwijzen waarvoor we stilte en duisternis als specifieke waarden voor de natuur benoemen. Deze aanwijzing wordt door vertaald in de Omgevingsverordening (hoofdstuk Natuur).

De heer De Regt zegt dat er langs de boorden van de natuurgebieden boerderijen en activiteiten zijn. Bijt dat elkaar? Mevrouw Schönknecht zegt dat er geen uitstraling is naar buiten het natuurgebied als

het gaat om normale bedrijfsactiviteiten Het gaat om het terrein binnen de natuurgebieden. De tekst zal worden verduidelijkt, de relatie met omgeving wordt meegenomen.

Mevrouw De Feijter vraagt aandacht voor de verkeersveiligheid, en noemt de Braakman rotonde als voorbeeld. Mevrouw De Feijter vraagt een zin toe te voegen om de verkeersveiligheid te borgen. Mevrouw Schönknecht stemt hiermee in.

Akkoord.

5. Vliegbewegingen: Drones

Keuze 5.1: Om te voorkomen dat iedere vliegactiviteit onder de 300 meter (1000 voet) binnen de Zeeuwse Natura 2000-gebieden (exclusief Deltawateren) en het Natuurnetwerk apart getoetst moet worden, zal het initiatief genomen worden om de natuurgebieden te zoneren. Doel is bepaalde zones aan te wijzen waar deze vliegbewegingen onder voorwaarden zijn toegestaan zonder dat daar een aparte toets hoeft plaats te vinden. Onder vliegbewegingen wordt verstaan: vliegen met modelluchtvaarttuigen (zoals bijvoorbeeld drones, modelvliegtuigen) bestuurd op afstand en het vliegen van personen door middel van hulpmiddelen zoals bijvoorbeeld paragliden of soaren. Waar mogelijk zal dit beleid in de nog vast te stellen beheerplannen worden opgenomen. Daar waar dit niet mogelijk is, wordt eigenstandig beleid geformuleerd. GS zorgen dat het benodigd ecologisch onderzoek wordt uitgevoerd naar de mogelijke effecten van de vliegactiviteiten onder de 300 m. Het hiervoor benodigde proces wordt na de behandeling van de kadernota in gang gezet. De geschatte kosten voor het onderzoek zijn € 56.666.

Akkoord.

6. Beroepsmatige vast vistuigvisserij.

Keuze 6.0: Geen apart beleid formuleren voor beroepsmatige vaste vistuigvisserij in alle Zeeuwse deltawateren maar aansluiten bij het Beheerplan Deltawateren 2016-2022. In overleg met betrokken partijen toewerken naar uniform beleid dat opgenomen kan worden in 2e beheerplan Deltawateren voor de periode na 2022 en het nog op te stellen beheerplan Krammer Volkerak. Concept kadernota, versie GS 13-4-2018 (versie inspraak). Beperkingen voor de huidige vorm en omvang van vaste vistuigvisserij in de Westerschelde voortkomend uit beheerplan 2016-2022 worden nu nader verkend. Indien mogelijk wordt hiervoor een vergunning verleend met de geldigheidsduur van het 1e beheerplan zodat deze periode via een vergunning kan worden overbrugd.

Akkoord.

7. Soortenbescherming bij ruimtelijk ingrepen

Keuze 7.1: vrijstelling verlenen voor regelmatig voorkomende ingrepen, voor beschermde soorten waarvan de staat van instandhouding goed (gunstig) is en waarbij er op voorhand geen sprake is van een potentiële aantasting van de staat van instandhouding (er is geen sprake van een dalende trend).

De heer Hemminga vraagt zich af op welk schaalniveau je dit beoordeelt. Is dat Nederland of Provincie Zeeland? Er komt een inschatting van de Zeeuwse situatie. Ondergrens: levensvatbare/vitale populatie in Zeeland: goede staat van instandhouding. Dus Zeeuwse toets eroverheen.
Dhr. Steijn vraagt zich af of die gegevens er wel zijn en of deze opgehaald kunnen worden. Er wordt gekeken naar de mogelijkheden.

Akkoord.

8. Werkwijze FBE

Keuze 8.0: De FBE heeft een eigen vrijheid bij de invulling van het Faunabeheer voor zover passend binnen de wet en het provinciaal beleid. Zij zijn daarbij niet alleen uitvoerder maar mogen eigen keuzes maken in het hoe, wanneer en waar. Deze keuze komt overeen met de huidige werkwijze. 0: handhaven.

Akkoord, Handhaven.

9. Samenstelling FBE

Keuze 9.0: Samenstelling van het bestuur blijft zoals die nu is. Dit betekent één zetel voor de jacht, één voor het natuurbeheer, één voor particulier grondbezit één voor de landbouw en één voor de dierenbescherming. Daarnaast kan de FBE adviseurs toevoegen aan het bestuur. Met deze keuze wordt voldaan aan de wettelijke vereisten

Akkoord. Huidige samenstelling behouden.

10. wildbeheereenheden

Keuze 10.1: Streven naar samenvoeging en schaalvergroting van het aantal WBE's en vragen aan de FBE om dit proces te faciliteren.

Akkoord. Er komt veel op ze af. Een aantal WBE's wil al samen.
Dhr. de Bont vindt dat het streven tot samenvoegen van de WBE's te strak is geformuleerd en ziet graag een samenvoeging op vrijwillige basis. Mevrouw Schönknecht geeft aan dat streven naar samenvoeging hier best mag. Ook dhr. van Hees kan zich hier in vinden.

11. Vrijstelling

Keuze 11.1: De vrijstelling aanpassen aan de hand van de criteria:
- Diersoorten kunnen alleen worden opgenomen indien zij verkeren in een gunstige staat van instandhouding en er geen sprake is van een dalende trend;
- Diersoorten kunnen alleen worden opgenomen indien zij de in de wet genoemde belangen met regelmaat (meerdere achtereenvolgende jaren) schaden.

Dhr. Hemminga ziet het als positief dat de spreeuw en de wilde eend van de vrijstellingslijst af gaan. Hij heeft nog wel vraagtekens bij de haas. Waarom staat de haas nog op deze lijst? Levert deze dan zoveel schade op? Hemminga is tegen opname van de haas op de lijst. Ook de belevingswaarde moet naast de materiele schade worden meegewogen in dit geval. Dhr. Hemminga vraagt nog eens goed te kijken naar de haas op de lijst en de noodzaak hiertoe.
Mevrouw Schönknecht concludeert dat de gunstige staat van instandhouding van de haas in de tabel moet worden aangepast op dezelfde wijze als deze de vorige periode is toegepast.

Dhr. Baecke vraagt of bij opname op de vrijstellingslijst er geen schadevergoeding meer uitgekeerd wordt? Dhr. Steijn geeft aan dat dit het geval is. Dhr Baecke geeft aan dan tegen het opnemen van de haas op de vrijstellingslijst is.

Dhr. Baecke vraagt ook hoe het dan zit met de wilde eend. Dhr. Steijn geeft aan dat wanneer de wilde eend niet op de vrijstellingslijst wordt geplaatst er dan een mogelijkheid komt voor een tegemoetkoming in de schade.
Dhr. Van Hees is ook blij met het afvoeren van de wilde eend op de vrijstellingslijst.
Dhr. De Bont geeft aan dat er mogelijk regionaal maatwerk moet zijn, zo is de gunstige staat van instandhouding van de wilde eend op Schouwen-Duiveland gunstig.

De rest van de lijst is akkoord.

12. Subsidieregeling ter voorkoming van landbouwschade.

Keuze 12.1: Om maatregelen te treffen ter voorkoming van schades wordt voorgesteld jaarlijks € 100.000 beschikbaar te stellen voor een subsidieregeling t.b.v. de landbouw. Daarnaast optredende schade blijven vergoeden.

De heer Baecke laat weten dat kappen en netten voor ondernemers onbetaalbaar zijn.
Hij verzoekt te zoeken naar goede voorstellen die ook haalbaar en betaalbaar zijn.

De heer Steijn zegt dat het idee is om schade te voorkomen. Daarvoor kan een onderzoek of een pilotproject worden gestart. Dit gaat niet ten koste van de schadevergoedingen.
De heer Van Disseldorp vraagt zich af of de recreatie ook plezier kan hebben van de kennis die hieruit voortkomt en waarom er traditioneel voor de landbouw deze regelingen en tegemoetkomingen er zijn

Akkoord.

13. Vergoeding landbouwschade

Keuze 13.1: In de hoogte van de vergoeding wordt differentiatie aangebracht. Voor schades van diersoorten waar ontheffing van de verbodsbepalingen is verleend wordt de vergoeding teruggebracht. Dit kan vergelijkbaar aan Friesland, waar de tegemoetkoming in de schade naar 80% van de schade is teruggebracht. GS zal dit doorvoeren na een overgangsperiode van 2 jaar, wanneer ook de resultaten van de stimuleringsregeling (keuze 12) hun effect hebben. Voor schades waar geen ontheffing voor de schadeveroorzakende diersoort is of wordt verleend blijft de vergoeding op 95%. Dit levert op termijn een besparing op die kan oplopen tot € 120.000,-.

Dhr. Baecke geeft aan mee te werken aan het voorkomen van schade. De bereidheid om schade aan gewassen te voorkomen is er al. Niemand wil zijn gewassen laten opvreten. Dhr. Baecke geeft aan tegen de bezuinigingen op de tegemoetkoming te zijn. Bij acceptatie van schade, deze ook 95% vergoeden. Preventie vindt al plaats en de voorgestelde maatregelen doen te kort aan de maatregelen die nu al plaatsvinden.

14. Winterrust trekkende ganzen.

Keuze 14.1: Als keuze 0 met uitzondering van de brandgans. De winterrustperiode van de brandgans wordt teruggebracht van 1/11 tot 1/4. Na 1 april zal hetzelfde beleid gelden als voor de overzomerende brandgans. Wijziging van deze periode geeft mogelijkheden om brandganzen ruimer te bejagen en daarmee schade te beperken. Deze ganzensoort laat een sterke groei in aantal zien en ook de schade die zij aan de landbouw toebrengt wordt alsmaar groter

De ZLTO is akkoord. De natuurbescherming heeft hier moeite mee en pleit voor andere instrumenten om hetzelfde effect te bereiken.
Staatsbosbeheer vraagt wat de overweging is. Dhr. van Zijderveld geeft aan dat de brandgans later trekt daarom gaat voor keuze 14.0. Dhr. Hemminga geeft aan dat de trend van de trekganzen sterk negatief is en vraag hoe bejaging hier in past? Bescherming is toch het uitgangspunt?
Dhr. Steijn legt uit hoe deze keuze tot stand is gekomen.

15. broedende ganzen.

Keuze 15.1: Als keuze 0 maar de maatregelen worden niet uitgevoerd op basis van een ontheffing maar, voor zover mogelijk, vrijgesteld. De facto komt dit erop neer dat grauwe gans en brandgans vrijgesteld worden van het verbod om hun nesten te vernielen, op het doden en het vangen met vangkooien.

Dhr. Van Zijderveld geeft aan dat Natuurmonumenten al meewerkt in het huidige ganzenbeleid en dat graag op het zelfde niveau wilt houden. De heer De Regt vraagt aandacht voor de consequenties van 15.1.

16. Reeën.

Keuze 16.0: Het huidige beleid continueren. De duinen en de bosaanplant op Walcheren, Schouwen, rond het Veerse Meer en op de recent drooggevallen gronden in Grevelingen en Krammer-Volkerak bestempelen als leefgebied en reeën daar - in principe - ongemoeid laten. Buiten deze leefgebieden geen aanwezigheid van reeën nastreven (nul-stand). Het beheer uitwerken in een faunabeheerplan en formaliseren in een ontheffing.

Keuze 16 zorgt voor een onjuist beeld. Wat er staat klopt niet met het huidige beleid. Afgesproken wordt dat daar nog op wordt teruggekomen en er een betere formulering komt.

17. Damherten:

Keuze 17.1: Als keuze 0 met dien verstande dat beheer niet plaatsvindt op basis van een ontheffing maar op grond van een vrijstelling.

Akkoord.

18. Vos

Keuze 18.1: Weidevogelgebieden en kustbroedvogellocaties bestempelen als extra kwetsbaar voor vossenpredatie. In die gebieden, op basis van een faunabeheerplan, in principe aanvullende maatregelen (b.v. afschot met kunstlicht) toestaan door het verlenen van een ontheffing.

Dhr. Melse verzoekt een pilot te draaien hierop in de uitvoering. De opmerkingen van de heer Melse worden gedeeld. Uitvoering is in dit stadium niet aan de orde.
De heer De Bonte vraagt of Schouwen-Duiveland ook vosvrij gehouden kan worden t.b.v. de weidevogels, En gaat voor keuze 18.2 Mevrouw De Feijter meldt dat de vos ook al schade toebrengt aan de waterkeringen en zal blij zijn met nachtelijke bejaging i.v.m. schade aan dijken.
Dhr. de Regt geeft aan voor 18.1 te gaan
Dhr. Zijderveld geeft aan voor keuze 18.0 te gaan.

Akkoord.

19. Exotenbeheer.

Keuze 19.2: Als keuze 1 maar dan uitgebreid met soorten die ook uit economisch of volksgezondheidsperspectief een bedreiging vormen (onder andere Japanse duizendknoop, Amerikaanse oesterboorder).

Dhr. van Hees vraagt hoe de medeverantwoordelijkheid wordt gezien. Betreft dit ook middelen? Ja het betreft zoals de kadernota weergeeft een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Dhr. Hemminga geeft aan dat De Amerikaanse Oesterboorder niet te bestrijden valt, en geeft aan zeker geen glyfosaat toe te passen. Mevrouw de Feijter geeft aan dat het Waterschap veel bezig is met de Japanse Duizendknoop en daar snel op ingezet moet worden.
De meerderheid gaat akkoord met keuze 19.2 met praktisch haalbare soorten.
Akkoord.

20. Samenwerking

Keuze 20.1: Andere overheden en terreineigenaren hebben een medeverantwoordelijkheid voor hun publieke taak en/of privaat eigendom. Daar waar bestrijding van exoten samenvalt met een publieke taak van een andere overheid ligt het initiatief en de verantwoordelijkheid bij het betreffende bestuursorgaan en komen de met de bestrijding samenhangende kosten voor diens rekening. Denk hierbij aan het verwijderen van grote waternavel door het Waterschap om de doorstroming van waterlopen te borgen of het verwijderen van reuzenberenklauw langs publieke paden). Hetzelfde geldt voor particulieren of particuliere organisaties, bijvoorbeeld bij het verwijderen van de kleine waterteunisbloem in natuurgebieden door natuurterreinbeherende organisaties.

De Europese lijst moeten gedaan worden. In Natura 2000 gebieden heeft Watercrussula invloed heeft op de doelstelling. De volgorde wordt in de tekst verduidelijkt.

Dan akkoord.

21. Verwilderde dieren

Keuze 21.1: Bestrijding van verwilderde dieren met gebruikmaking van het geweer wordt alleen mogelijk gemaakt voor die diersoorten die schade aan de landbouw berokkenen, te weten de verwilderde postduif en de boerengans.

Akkoord.

De heer Hemminga vraag ook aandacht voor bestrijding van verwilderde katten.

22. Herplantplicht.

Keuze 22.1: Om de eisen aan herbeplanting van een rijbeplanting duidelijker en meetbaar te maken wordt bij het herbeplanten een maximale afstand van 10 meter aangehouden. In veel gevallen zal de terreineigenaar minder bomen hoeven terug te planten maar er bestaat voor alle partijen wel duidelijkheid over de eisen aan een bosbouwkundig verantwoorde herbeplanting. Bij deze keuze blijft het beeldbepalende uiterlijk van een rijbeplanting intact en wordt verschraling van het landschap tot een minimum beperkt.

Akkoord. De vraag van de heer Van Zijderveld is of ook de feitelijke situatie (wel of geen dijk) erbij betrokken kan worden. De heer Weststrate vraagt of bomen met een korte of een lange omlooptijd kunnen worden onderscheiden, i.v.m. de duurzaamheid van het landschapsbeeld.

23.1 Definiëren van dijkbeplanting

Keuze 23.1: Om te voorkomen dat per situatie beoordeeld moet worden of het gaat om dijkbeplanting of wegbeplanting, wat veel extra administratieve druk geeft en regelmatig vragen oproept, wordt voorgesteld de beleidsregels ten aanzien van de begrippen wegbeplanting en dijkbeplanting te laten uitwerken en vast te laten stellen door GS.

Er wordt discussie gevoerd over de definities van dijkbeplantingen. Hieruit blijkt dat er behoeft is aan nadere uitwerking.

Akkoord.

24. Vellingen ambitiebeheertypen

Keuze 24.1: Voor vellingen die nodig zijn voor het realiseren van ambitiebeheertypen zoals bepaald in het Natuurbeheerplan Zeeland kunnen GS ontheffing van de herplantplicht verlenen.

Het is een extra optie die de provincie actief zoekt, bijvoorbeeld als het gaat om RO-projecten. De heer van Hees geeft aan dat het belangrijk is te zorgen voor het behoud van het bosareaal en wil wel een rol spelen in de boscompensatie. Deze keuze hang samen met keuze 26.

Akkoord. Voor de CO2-opgave is een goede administratie belangrijk.

25. Spontaan ontstane houtopstanden.

Keuze 25. 1 Om te voorkomen dat per situatie beoordeeld moet worden of het gaat om spontaan ontstane houtopstanden, wordt voorgesteld beleidsregels uit te werken en te laten vaststellen door GS.

Akkoord.

26. Rol van de Provincie bij compensatie van houtopstanden

Keuze 26.1: Om initiatiefnemers te helpen, zoekt de Provincie actief naar gebieden waar boscompensatie mogelijk en gewenst is. Hiermee zijn kosten voor verwerving en/of inrichting gemoeid. Initiatiefnemers kunnen volgens een vooraf bepaalde rekenformule (euro's voor grondverwerving (gemiddelde grondprijs), inrichting bos, resp. aanloopbeheer bos x hectares) financieel compenseren. Met dat geld worden de kosten voor de verwerving en inrichting van de boscompensatielocaties betaald. Dit uiteraard wel 'zolang de voorraad strekt op de compensatielocaties. GS werken hiervoor verdere beleidsregels uit, waarin ook regels worden geformuleerd in welke gevallen strekkende meters rijbeplanting kunnen worden omgezet in vierkante meters houtopstand en andersom.

Akkoord.

Mevrouw Schönknecht verlaat de vergadering, en de heer Lagendijk neemt het voorzitterschap over.
Bij de kosten staat nog een bedrag fout vermeld op blz. 54: € 520.000,- moet € 380.000 zijn.

Keuze 27 handhaving.
Hier is gekozen voor de maximale variant.

De Inspraakperiode is tot 8 mei. Op dit moment loopt er een internetconsultatie: de enquête Natuurbeleid Zeeland. Het Waterschap wil nog schriftelijk reageren,

Mevrouw De Feijter geeft aan dat in het Natuurbeheerplan 2016 enkele beheertypen zijn opgenomen op een aantal primaire waterkeringen. Dit heeft gevolgen voor de pacht.
Dhr. Lagendijk geeft aan dat dit niet zal worden meegenomen in de discussie van de kadernota, maar buiten deze discussie zal worden opgepakt.

Sluiting

De heer Lagendijk sluit de vergadering.

Het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Zeeland
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Colijnsplaat, 14 mei 2018

Betreft: zienswijze concept Kadernota Natuurwetgeving

Geachte college,

Op 17 april 2018 hebben wij van u de concept Kadernota Natuurwetgeving met kenmerk: **18010740** ontvangen met het verzoek hier vóór 14 mei 2018 een advies/zienswijze over uit te brengen.

In deze brief brengen wij ons advies/ zienswijze uit over de door u voorgelegde keuzes en de leidende principes die bij deze keuzes horen

In algemene zin wil de Faunabeheereenheid Zeeland opmerken dat het een reeds vrij sturende nota is waarbij de 26 keuzes in zekere mate beperkend werken en tevens beleidskeuzes op voorhand uitsluiten. Daarom geeft de Faunabeheereenheid niet alleen haar voorkeurskeuze maar in enkele gevallen ook een aanvulling of afwijking op het voorgestelde beleid. Daarbij is het spijtig dat deze concept Kadernota al ter inzage ligt voor het brede publiek alvorens de Faunabeheereenheid hier inhoudelijk op heeft kunnen reageren.

Onderstaand wordt per onderwerp puntsgewijs een advies/zienswijze gegeven op de beleidsteksten en voorgelegde keuzes.

3. Actieve soortenbescherming

- Keuze 1.1 n.v.t voor de Faunabeheereenheid.

4. Gebiedsbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming

- Keuze 2.1 n.v.t. voor de Faunabeheereenheid.
- Keuze 3.1 n.v.t. voor de Faunabeheereenheid.
- Keuze 4.1 instemming door de Faunabeheereenheid. Rekening gehouden dient te worden met het noodzakelijk beheer in de betreffende gebieden.
- Keuze 5.1 geen instemming door de Faunabeheereenheid. Voorkeur 5.0. Drones, modelvliegtuigen etc. zorgen voor grote verstoring van reeën, damherten en kwalificerende vogels in de natuurgebieden. Het verder oprekken van de mogelijkheid om drones etc. te gebruiken maakt het probleem alleen maar groter. Wel kan het nuttig zijn om in de toekomst fauna en schade te monitoren en inventariseren met drones. Maar ook verjagen kan nuttig zijn met behulp van een drone.
  De Faunabeheereenheid kiest daarom voor de keuze 5.0 met de toevoeging dat de inzet van drones ten behoeve van beheer en monitoring mogelijk moet zijn.
- Keuze 6.0 n.v.t. voor de Faunabeheereenheid.

Stichting FBE Zeeland, Postbus 46, 4460 BA Goes • KvK-nummer: 22052029 • IBAN: NL31RABO 0320 5692 68
Telefoon: 06-30419272 / 06-12366786 • www.faunabeheereenheid.nl/zeeland • zeeland@faunabeheereenheid.nl

5. Passieve soortenbescherming

- Pag. 19: Een ongunstige staat van instandhouding op het schaalniveau van Zeeland is ook aanleiding om een soort van de provinciale vrijstellingslijst af te voeren.
- Keuze 7.1 instemming door de Faunabeheereenheid. Echter dient de tekst: *staat van instandhouding goed (gunstig)* veranderd te worden in: *gunstige staat van instandhouding thans niet bedreigd*. Dan komt de tekst van de tabel en het voorstel overeen. Nu zorgt dit voor onduidelijkheid.
- Pag. 21: *Wij vinden dat een ongewenste situatie en zullen iedereen vrijstelling te verlenen voor het vangen, onder zich hebben en vervoeren van een zieke of gewonde vogel of ander dier onder dezelfde voorwaarden die nu al gelden voor de dierenambulance.* De FBE is hier pertinent tegen. Hierdoor ontstaan een reeks van nadelige effecten. De dierenambulance wordt bemand door deskundige personen die weten hoe te handelen. Wanneer iedereen zieke of gewonde dieren onder zich mag hebben en vervoeren ontstaan ongewenste situaties. In voorkomend geval kunnen verkeerde keuzes gemaakt worden gebaseerd op emotie in plaats van deskundigheid en wordt ondraaglijk lijden en stresssituaties voor zieke of gewonde dieren in de hand gewerkt. Door verkeerd handelen kan een gewond dier komen te overlijden die anders wel een reële overlevingskans zou hebben gehad bij een deskundig handelen. Tevens kunnen op deze wijze dieren worden opgepakt die niet ziek zijn. Bijvoorbeeld reekalveren of jonge hazen die in het veld liggen.
- Keuze 8.0 instemming door de Faunabeheereenheid. Er vanuit gaande dat er een duidelijk provinciaal beleid wordt opgesteld wat duidelijk kaders biedt voor het uit te voeren faunabeheer.
- Pag. 23: In deze paragraaf is opgenomen dat de Dierenbescherming vertegenwoordigd is als bestuurslid van de Faunabeheereenheid. Dat is niet correct. Betreffend bestuurslid is op persoonlijke titel lid binnen het bestuur en vertegenwoordigt een maatschappelijke organisatie, in dit geval de Dierenbescherming. Daarnaast wordt aangegeven dat alle terreinbeherende organisaties zitting hebben in het bestuur, maar gezamenlijk één stem hebben. Dit is eveneens niet correct. Staatsbosbeheer zit als vertegenwoordiger van de TBO's in het FBE bestuur. Het Zeeuws Landschap en Natuurmonumenten zijn adviserend lid.
- Keuze 9.0 geen instemming Faunabeheereenheid. Ook geen instemming met keuze 9.1. In beide gevallen wordt de toekomstige samenstelling van de Faunabeheereenheid op voorhand vastgelegd wat wijzigingen in de toekomst onnodig bemoeilijkt. Er dient helemaal geen uitspraak gedaan te worden over de concrete samenstelling. De Faunabeheereenheid doet het volgende tekstvoorstel:
  De samenstelling van het bestuur bestaat uit verschillende partijen, die belang hebben bij de uitvoering van het faunabeleid, te weten de jagersverenigingen, de landbouwsector en de organisaties die de natuurterreinen beheren. De samenstelling van deze organisaties binnen de FBE dient in balans te zijn. Aanvullend is er tenminste één maatschappelijke organisatie, die opkomt voor de belangen van de in het wild levende dieren, in het bestuur vertegenwoordigd. Tevens kan de Faunabeheereenheid adviseurs toevoegen aan het bestuur.
- Pag. 24: *De WBE's moeten uitvoering geven aan het door de FBE vastgestelde faunabeheerplan* veranderen in: *De WBE's geven uitvoering aan het door de FBE vastgestelde faunabeheerplan*. De WBE's zijn niet verplicht om afschot te plegen. Dit doen ze vrijwillig.
- Keuze 10.1 instemming door de Faunabeheereenheid. Wanneer de Wildbeheereenheden dit zelf ook wensen, kan de Faunabeheereenheid hier in ondersteunen. Wanneer de Faunabeheereenheid dit moet faciliteren dient hier uiteraard extra budget voor te worden vrijgemaakt.
- Tabel 6.2: Haas niet op de vrijstellingslijst. De schade is niet dermate hoog dat dit noodzakelijk is. De huidige maatregelen voor haas zijn ruim voldoende. Aangezien de populaties in verschillende regio's een dalende trend laat zien, is dit geen duurzame beleidskeuze.
  Damhert alleen vrijstelling in de nul gebieden niet in de leefgebieden. In de leefgebieden dient planmatig populatiebeheer plaats te vinden om een gezonde populatieopbouw te behouden. Dit kan niet door middel van een vrijstelling. Hier dient een gezonde populatieopbouw in leeftijd en geslachtsverhouding nagestreefd te worden op basis van een ontheffing en met behulp van loodjes.
  Brandgans, grauwe gans en kolgans op de vrijstellingslijst is akkoord mits de schade uitgekeerd blijft worden. Anders geen instemming van de Faunabeheereenheid.

- Keuze 11.1 instemming door de Faunabeheereenheid. Echter onder de voorwaarden dat de volgende zin wordt verwijderd: *er geen sprake is van een dalende trend.* Het is namelijk bij vrijgestelde soorten het doel om de trend van de aantallen te laten dalen. Nu zou het betekenen wanneer het aantal ganzen jaarlijks daalt ze van de vrijstellingslijst af moeten. Tevens dient er te worden opgenomen dat de schade van de brandgans en de grauwe gans vergoedt blijft worden tot het moment dat de hoogte van de schade is bereikt zoals afgesproken in het Zeeuws ganzenakkoord. Tevens dient de haas van de vrijstellingslijst te worden verwijderd.

6. Jacht, beheer en schadebestrijding

- Pag. 28: Door de FBE wordt ten zeerste aanbevolen om bij het opstellen van de criteria voor het sluiten van de jacht bij bijzondere weersomstandigheden aan te sluiten bij de aangrenzende provincies.
- Keuze 12.1 instemming door de Faunabeheereenheid.
- Pag. 29: *Bij (nagenoeg) volledige schadevergoeding is de prikkel voor boer en jager om schade beperkende maatregelen (verjagen en bejagen) te nemen minder dan wanneer slechts een deel van de schade wordt vergoedt.* Dringend verzoek vanuit de Faunabeheereenheid om deze zin te verwijderen. Dit is een aanname die niet op concrete feiten is gebaseerd en kwaad bloed kan zetten bij zowel jagers als de agrarische sector.
- Keuze 13.1 geen instemming Faunabeheereenheid. Voorkeur keuze 13.0.
- Keuze 14.1 instemming door de Faunabeheereenheid. Met dien verstande dat er afgestapt wordt van het beginsel om ontheffing te verlenen op basis van schadehistorie per postcodegebied. Dit dient op WBE niveau uitgevoerd te worden.
- Keuze 15.1 instemming door Faunabeheereenheid. Mits de vergoeding voor schade blijft gehandhaafd.
- Pag. 33: *Reeën komen in nagenoeg de gehele provincie voor.* Hier het woord *nagenoeg* schrappen. Reeën komen nu in de hele provincie voor.
- Pag. 33: *Enerzijds omdat (wild)beheerders het nastreven van een minimale stand buiten de leefgebieden niet ondersteunen en anderzijds omdat ontheffing voor afschot/beheer door tegenstanders zijn aangevochten en in gerechtelijke procedures zijn gestrand.* De Faunabeheereenheid adviseert te zeerste om deze hele zin te verwijderen. Hij heeft geen toegevoegde waarde.
- Pag. 33. *Het aantal aanrijdingen met reeën is gestegen van 114 in 2014 naar 200 in 2016* veranderen in: *211 in 2017.*
  Keuze 16.0 geen instemming Faunabeheereenheid. De Faunabeheereenheid doet het volgende tekstvoorstel: *Doelstelling van het reeënbeheer in Zeeland is gebaseerd op planmatig en duurzaam beheer van de aanwezige populatie reeën in Zeeland om zo het aantal aanrijdingen met reeën te verminderen en schade te voorkomen. Zeeland is opgedeeld in acht leefgebieden waardoor het reeënbeheer zoveel mogelijk gebiedsgericht plaatsvindt.*
- Pag. 33: *Populaties damherten komen we in Zeeland in drie gebieden tegen.* De Faunabeheereenheid adviseert om deze tekst te wijzigen in: *In Zeeland zijn drie leefgebieden aangewezen. Buiten deze gebieden komen we zwervende dieren tegen.*
- Keuze 17.1 geen instemming Faunabeheereenheid. De Faunabeheereenheid stemt wel in wanneer dit geldt voor de nulstand gebieden. Voor de leefgebieden dient planmatig populatiebeheer uitgevoerd te worden om zo te zorgen voor een gezonde populatie met een juiste geslachtsverhouding en leeftijdsopbouw. Dit kan alleen door middel van een opgesteld faunabeheerplan waarbij ontheffing wordt verleend en ter controle loodjes worden uitgedeeld.
- Pag. 35: Hier adviseert de Faunabeheereenheid om concreet beleid te formuleren. In heel Zeeland geen aanwezigheid van wilde zwijnen. Nulstand op basis van opdracht zoals vermeld in artikel 3.18 Wnb.
- Pag. 35: *Hun aanwezigheid wordt in zijn algemeenheid dan ook toegejuicht.* De Faunabeheereenheid adviseert om deze zin te verwijderen. Deze uitspraak is voor het te formuleren beleid geen toevoeging en wordt al op een goede manier verwoord in de daaropvolgende zin.
- Pag. 35: Schouwen-Duiveland is niet voor het grootste gedeelte vos vrij alleen zijn hier de dichtheden minder hoog dan in de rest van Zeeland.
- Pag. 35: *‚sterven door voedselgebrek, of vallen ten prooi aan jagers of het verkeer.* De Faunabeheereenheid adviseert om deze zin te veranderen in: *totdat ze een eigen territorium hebben ingenomen.* De huidige zin doet vermoeden dat het overgrote deel van deze zwervende dieren sterft en dat is niet het geval.

- Pag. 36: De Faunabeheereenheid adviseert om aan de eerste alinea toe te voegen dat de genoemde ziektes die vossen bij zich kunnen dragen **nog** geen dreiging vormen voor Zeeland. In de toekomst kan dit namelijk wel een direct gevaar vormen met name omdat in andere provincies in Nederland enkele van deze ziektes wel voorkomen. Een uitbraak in Zeeland is daarmee niet geheel ondenkbaar.
- Pag. 36: *Diverse maatschappelijke organisaties en groeperingen hebben daarbij hun ervaringen met de vos kunnen inbrengen.* Hier aan toevoegen dat er ook een ecologisch onderzoek heeft plaatsgevonden. Het onderzoek bestond namelijk niet alleen uit het interviewen van personen.
- Keuze 18.1 geen instemming Faunabeheereenheid. De Faunabeheereenheid doet het volgende tekstvoorstel: *Lokaal is intensieve bestrijding van de vos effectief waarbij voldoende middelen en verhoogde inzet beschikbaar is in een ruim gebied rondom weidevogelgebieden en die van kustvogels maar ook in de directe nabijheid van vrije uitloopkippen en op plekken waar ze dreigende schade veroorzaken aan waterkeringen. Hierbij dienen maatregelen te worden gecombineerd, waarbij lokaal intensivering van vossenbeheer plaatsvindt in de twee maanden voorafgaand aan het broedseizoen. In gebieden die nu een lage dichtheid vossen bevat (bijv. Schouwen-Duiveland) wordt gekozen voor nulstand. Hier wordt gebiedsbreed de bestrijding van de vos geïntensiveerd met als doel om deze ook vrij te houden. In de overige delen van Zeeland is het wenselijk de vossenpopulatie te stabiliseren. Hier dient de vos bejaagd te kunnen worden van één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang met behulp van extra hulpmiddelen zoals bijvoorbeeld restlicht en warmtebeeld.*
- Pag. 36: De Faunabeheereenheid adviseert om de tekst over de wolf kort en bondig te houden. Dit is Europees geregeld dus hier hoeft geen uitgebreid beleid over te worden geformuleerd.

7. Exoten en verwilderde dieren

- Keuze 19.0 geen instemming Faunabeheereenheid. Voorkeur keuze 19.2.
- Keuze 20.1 instemming door de Faunabeheereenheid. Met dien verstande dat dit niet vrijblijvend is voor de andere instanties.
- Keuze 21.1 geen instemming Faunabeheereenheid. Voorkeur keuze 21.2.

8. Bescherming van houtopstanden

- Keuze 22.1 n.v.t. voor de Faunabeheereenheid.
- Keuze 23.1 n.v.t. voor de Faunabeheereenheid.
- Keuze 24.1 n.v.t. voor de Faunabeheereenheid.
- Keuze 25.1 n.v.t. voor de Faunabeheereenheid.
- Keuze 26.1 n.v.t. voor de Faunabeheereenheid.

9. Toezicht en handhaving

- De Faunabeheereenheid heeft het stuk over de handhaving doorgenomen en heeft verder geen op- of aanmerkingen.

10. Uitvoering en middelen

- Zie voorgaande hoofdstukken.

Uw reactie op ons advies zien wij met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
Het bestuur van de Faunabeheereenheid Zeeland
ondertekend namens dezen,

i/o

F.K. Hamelink
Voorzitter

Kadernota natuurwetgeving Zeeland 2018

Aanvullende opmerkingen etc door [redacted]; 3-5-2018

De ervaring heeft mij geleerd dat je in een enquête nooit alles kwijt kan wat je zou willen zeggen. Er zijn vaak allerlei nuances nodig bij een keuze. Ik heb daarom de vrijheid genomen om al lezende in de kadernota mijn opmerkingen, suggesties, vagen etc op te schrijven. Daarbij heb ik telkens de pagina en alinea of anderszins aangegeven zodat meteen duidelijk is waar een bepaalde opmerking op slaat. Hieronder zijn mijn opmerkingen opgenomen.

Vooraf nog een algemene opmerking.
Ik vind het initiatief om dit aan een breder publiek voor te leggen een goede zaak. In principe heeft iedereen in Zeeland, incl de tienduizenden bezoekers, waarvan velen gerekend kunnen worden tot een soort pseudo Zeeuwen omdat ze zo vaak hier komen, te maken met deze materie. Het leidt echter ook tot een gevaar, namelijk dat de echte gebruiker van natuur in de verdrukking komt van de globale gebruiker. Dat kan gemakkelijk leiden tot een vervlakking van de natuur. In punt 1 hieronder ga ik daar nader op in. Ik hoop dat het provinciaal bestuur dit goed in de gaten houdt. Anders eindigen we met een natuurwetgeving die te oppervlakkig wordt en waardoor de natuur zelf uiteindelijk verwordt tot een grauwe middelmaat natuur, terwijl er nu in Zeeland juist sprake is van vaak heel mooie en bijzondere natuur.

Puntsgewijs opmerkingen, commentaar etc.

1. Pag 5, punt 5: hoewel het voor de hand ligt om telkens te kiezen voor de 'gulden middenweg' als de meest gedragen keuze, is het de vraag of dat altijd moet worden gedaan. Juist bij natuur is het zo dat regelmatig een andere, meer stringentere, keuze vereist is om de natuurwaarden op voldoende wijze te behartigen. Het is wat dat betreft vergelijkbaar met keuzen mbt bv kunst- en museumbeleid. Als het aan het grote publiek ligt wordt er weinig tot niets aan gedaan wat leidt tot de meest gedragen keuze '(vrijwel) niets doen'. Toch moet een bestuurskeuze hier boven staan en een actief beleid voeren, al is het alleen al omdat ook minderheden, hier kunst- en historiëliefhebbers, aan hun trekken moeten kunnen komen. Hetzelfde geldt voor natuur, ook de natuurliefhebbers moeten voldoende aan hun trekken kunnen komen. Maar daarnaast is er, vergelijkbaar met de eerder genoemde andere voorbeelden, het (onherroepelijke) verlies van natuurwaarden, waaraan het grote publiek geen of amper waarde hecht, maar de bedreigde groep van natuurliefhebbers juist grote waarde aan hecht. Daar komt ook bij natuur het punt dat veel verliezen op internationale schaal doorwerken (denk aan EU-wetgeving) of economische consequenties hebben (denk aan verdwijnen bijen etc.).
   Momenteel is het al net zover als rond 1960, we zitten WEER zonder insecten en ander klein gekriebel met als gevolg het op grote schaal verdwijnen van heel veel vogelsoorten die tot voor kort nog redelijk algemeen waren. We zijn weer terug bij de periode van het bekende boek 'Silent spring' van Rachel Carson.
   In dit verband kan de keuze voor 'de gulden middenweg' amper gezien worden als een keuze, maar moet dit worden beschouwd als 'de gemiddelde keuze' waarbij in feite niemand gelukkig zal zijn, behalve het onverschillige grote publiek.

2. Pag 7, 1e alinea: Onduidelijk is wat er in de pilot concreet gaat gebeuren. Er wordt bv een soortenmanagementplan opgesteld, maar dat wordt verder niet uitgevoerd. Indien correct, wat is daar dan de zin van?
3. Pag 8, tabel 3.1: naar mijn idee is deze lijst achterhaald. Bijvoorbeeld soorten uit het open boerenland als kievit en veldleeuwerik zijn nagenoeg verdwenen. Het is zogezegd heel erg stil geworden op het platteland, waar het tot voor kort nog redelijk levendig was. En ook van de gierzwaluw heb ik het gevoel dat deze veel minder is te horen als een paar jaar terug. Wanneer komt er een *up date*?
   Ten slotte vraag ik me af of er een enigszins betrouwbaar beeld is van de kleine roofdieren (wezel/hermelijn/bunzing)?
4. Pag 10, Keuzes: Probleem hierbij is dat een eenmalige bijdrage aan een of enkele projecten lijkt aardig, maar zo iets heeft alleen zin als het langdurig wordt doorgezet. Als je eenmalig wat doet en er daarna geen geld meer is zal het betreffende project weer snel zij waarde verliezen. Hoe wordt er voor gezorgd dat deze projecten geen eendagsvliegen zijn?
5. Pag 11, schelpdieren rapen: is deze activiteit nader omschreven? Moet het perse met de alleen hand of mag het ook met een hark(je), zoals nu bij na altijd gebeurt? Mag het ook met een riek, zoals voor strandgapers? En zou hier ook het kleinschalig (tot max 10kg) vissen met een klein kornet onder kunnen vallen? Kortom, hoe ver gaat dit qua hulpmiddelen? Momenteel vindt het op redelijk grote schaal plaats en wordt er daarbij vaak veel meer dan 10kg pp meegenomen. Enige controle lijkt er niet te zijn, ook niet op sterk in het zicht liggende locaties.
6. Pag 12, 1e alinea: a) Momenteel is er in feite geen noemenswaardige vorm van controle op de activiteiten schelpdier rapen en zeegroente snijden. Als je het dan vervolgens op grotere schaal helemaal vrij laat staat de deur open naar over exploitatie van beide categorieën.
   b) toetsing voor eventueel vrijgeven: is bekend waar overal geraapt en gesneden wordt? Of moet dit eerst worden onderzocht? Welke effecten worden hierbij onderzocht: verstoring van broedende en foeragerende vogels? Beslag op kokkelbestand en strandgaperbestand? Hoeveelheden per persoon en per locatie die nu worden verzameld? Schade aan het schor door vertrappen van de bodem en planten? Schade doordat men gebiedjes geschikt maakt voor zeeaster en zeekraal snijden zodat er meer te snijden is?
   c) valt hieronder ook het vrijgeven van professioneel schelpdier rapen en zeegroente snijden?
7. Pag 12, de keuzes: belangrijk hierbij is om goed rekening te houden met andere activiteiten die ook reeds plaatsvinden op slikken en platen of waarschijnlijk in de naaste toekomst ook gaan komen. Hierbij moet m.n. gedacht worden aan pierenspitten en oesterteelt op 'verhoogde bedden' langs de laagwaterlijn van slikken en platen. Ook deze activiteiten leggen een grote druk op diverse slikken en platen of gaan dat op korte termijn waarschijnlijk doen. Met name in de Oosterschelde is er sprake van een sterk toenemende druk op foeragerende vogels , waarbij deze druk og eens wordt vergroot door de zandhonger waardoor het areaal bruikbaar foerageergebied voor steltlopers al sterk is afgenomen en de komende tijd, ondanks de suppleties, nog verder zal afnemen. Deze optelling van drukken moet zorgvuldig in beeld worden gebracht voor het heden voor de komende 50 jaar. Bedacht moet worden dat een gebied dat eenmaal vrij is gegeven vrijwel zeker niet meer zal worden gesloten vanwege de ooit 'verworven rechten'.
   Het zal dan duidelijk zijn dat op (korte?) termijn zelfs de huidige activiteiten op dit gebied

waarschijnlijk al te veel verstoring van steltlopers zullen geven om nog toegelaten te kunnen worden. Dan is uitbreiding van deze activiteiten dus uiterst onverstandig, ondanks de wens van het grote publiek.

8. Pag 12, evenementen: los van geluidsoverlast voor dieren mis ik hier het punt van geluidsoverlast voor natuur- en stiltebelevers. Er is een sterk toenemende tendens om steeds meer evenementen in de buitenlucht te organiseren vaak dicht tegen natuurgebieden aan (ivm de geluidsoverlast op de bebouwde kom?). Daarbij is het blijkbaar een eerste vereiste dat de superspeakers op vol vermogen worden gedraaid met grote geluidsoverlast tot op vele kilometers als gevolg. Bv bij sportmanifestaties zijn de commentaren op zeer grote afstand nog letterlijk te volgen hetgeen inhoud dat het op het sportterrein zelf waarschijnlijk niet meer te verstaan is. Het zou goed zijn om ook hier eens goed aandacht aan te besteden en deze geluidsvervuiling sterk te beperken.
   Voor de keuze betekent dit dat vermijden van geluidsoverlast een essentieel onderdeel moet zijn van het afwegingskader.
9. Pag 14, keuze 4.1: in feite geldt de schadelijke effecten van licht en geluid niet alleen in natuurgebieden, maar voor het hele platteland van Zeeland. Een van de sterke punten van een provincie Zeeland is de op veel plaatsen vaak nog aanwezige rust en duisternis. Het zou goed zijn als dit punt onderdeel zou worden van een integraal provinciaal beleid.
10. Pag 14, Keuzes, paragliden, drones: hier moet onderscheid gemaakt worden in ongemotoriseerd en gemotoriseerd paragliden. Die laatste categorie veroorzaakt veel geluidsoverlast en moet strenger worden benaderd. Idem drones en modelvliegtuigen, waarbij de tweede categorie ook veel meer geluidsoverlast geeft.
11. Pag 14, 4.4 3e alinea: ik neem aan dat er een voor iedereen toegankelijke kaart beschikbaar is waarop de rust- en foerageergebieden zijn aangegeven? Zo niet dan moet die er zo spoedig mogelijk komen. Daarbij moet ook gedacht worden aan eventueel niet N2000-gebieden die wel een belangrijke foerageer- of rustfunctie hebben, zoals bv ganzengebieden buiten N2000 gebieden. Zonder zo'n kaart is handhaving in feite niet mogelijk. Een korte zoektocht op de site van de provincie leverde mij geen kaart op.
    (Vraag: wordt er überhaupt op dit gebied gehandhaafd?)
12. Pag 20, keuzes: hoewel ik zelf geen harde data ter beschikking heb krijg ik langzamerhand wel het sterke gevoel dat soorten als haas en konijn tegenwoordig heel veel minder voorkomen dan voorheen. Is het nog terecht dat deze soorten vrijstelling hebben?
    Voor de keuze: zijn er voldoende recente data voorhanden om periodiek, bv iedere 4 jaar, vast te stellen dat de staat van instandhouding in Zeeland inderdaad nog steeds gunstig is? Ontwikkelingen in bv de landbouw gaan inmiddels zo snel dat tegenwoordig sterke afnames bij veel soorten kunnen worden geconstateerd die tot voor kort nog algemeen voorkwamen. Met andere woorden, dit kan alleen als er frequent wordt geëvalueerd of de staat van instandhouding in Zeeland nog steeds gunstig is. Als dat niet kan worden gegarandeerd dan is keuze 7.0 de enige optie. Maar ook daarvoor moet deze frequente evaluatie op basis van goede cijfers plaatsvinden.
13. Pag 20, nav criteria: als een industrieel bedrijf zijn werkwijze aanpast waarbij mogelijk externe uitstraling speelt, moet volgens mij worden bekeken of dat geen negatieve consequenties heeft voor soorten (en habitats en milieu). Maar als een akkerboer zijn landbouwmethoden aanpast, waaronder ook het gebruik van nieuwe bestrijdingsmiddelen valt, dan kan dat zonder enige evaluatie van de effecten op beschermd soorten (en habitats

en milieu). Dat lijkt mij niet logisch, omdat hun impact door de grote schaal waarop het plaatsvindt al heel snel populatie bedreigend is, zoals momenteel blijkt uit het optreden van de nieuwe 'Silent spring". Het lijkt mij logisch dat ook voor agrarische bedrijven dergelijke toetsen moeten worden doorgevoerd. Om dit werk enigszins binnen de perken te houden en niet iedere boer afzonderlijk hiermee te belasten zou dat bijvoorbeeld door de ZLTO of een vergelijkbare organisatie worden gedaan voor grotere gebieden tegelijk. Hierbij kan nog worden opgemerkt dat andere 'agrarische' activiteiten, bv intensieve veeteelt en schelpdiervisserij, wel vergunningplichtig is.

14. Pag 22, opvang: de genoemde uitbreiding voor vervoer van gewonde dieren lijkt mij een goede en logische uitbreiding.
15. Pag 23, keuzes 8: ik kan me hier nog een 4e optie voorstellen, namelijk Keuze 8.0 met als aanvulling dat als de FBE er niet (bevredigend) uitkomt de Provincie wordt ingeschakeld als bevoegd gezag om 'de knoop door te hakken'. Vaak zal het in die situaties gaan om heikele beslissingen en dan is het goed dat de politiek zijn verantwoordelijkheid neemt.
    Keuze 8.2 is ongewenst omdat de politiek uiteindelijk de eindverantwoordelijke blijft en te allen tijde de beleidsvorming moet doen. Wel kan de FBE daarin de Provincie (gevraagd en ongevraagd) adviseren, waarbij het niet noodzakelijk is dat er een eensluidend advies komt van de FBE.
16. Pag 23, samenstelling FBE: de term 'particulier grondbezit' is niet duidelijk. Zoals nu geformuleerd kan ik mij als huis met tuineigenaar hiervoor ook aanmelden, maar dat is vast niet de bedoeling. Ik vermoed dat het om grootgrondbezitters gaat anders dan landbouw en natuurbeheer. Vanaf welk oppervlak tel je dan mee en welke eisen worden er aan gesteld? Bv Rijkswaterstaat (en rijk in het algemeen) en provincie bezitten ook veel grond. Doen die hier ook mee?
17. Pag 23, keuzes: Keuze 9.0 lijkt mij goed, zeker als er de rekening gehouden wordt met 'punt 15, Pag 23, keuzes 8' hiervoor.
18. Pag 24, keuzes: keuze 10.1 lijkt mij correct.
19. Pag 26, tabel 6.1 ontheffingen: Zoals hiervoor reeds aangegeven is het de vraag of haas en konijn dankzij de huidige landbouwwerkwijzen resp ziekten over het algemeen qua populatie nog in een gunstige staat zijn. Het lijkt er op dat hiervoor afzonderlijke vergunning voor het doden van dieren beter op zijn plaats is. Het afvoeren van wilde eend en spreeuw is zeker aan de orde. Maar waarom de smient met zijn ongunstige staat niet wordt afgevoerd is mij niet duidelijk. Deze zou ook zeker niet een algemene vrijstelling mogen hebben.
    De functie van tabel 6.2 is mij niet duidelijk. Betekent dit dat in keuze 11.1 alleen de soorten in kolom 1 en 3 nog een algemene vrijstelling voor de FBE hebben? Zo ja, dan zou ik voor de haas en het konijn (na landelijk overleg) eerst vaststellen of de ongefundeerde inschatting wel correct is. Deze dieren worden vooral door jagers geteld en die hebben een eigen belang om hiervoor hoger in te schatten dan er zit. De overige soorten geven geen probleem.
    Keuze 1.1 lijkt mij correct, met de aanvulling dat de gunstige staat moet worden vastgesteld door onafhankelijke tellingen wat betreft jachtwild.
20. Pag 28, 6.3 weer: in feite komt dit voort uit het 'handboek van de jager' (of zoiets) waarin staat dat de jacht 'weidelijk' moet plaatsvinden. Dat wil zeggen dat het te bejagen dier een redelijke kans moet hebben om te ontkomen. Je schiet niet op ruiende eenden die tijdelijk niet kunnen vliegen of op een eend die op het water zit. Maar je mag ze wel schieten bij drijfjacht vanuit een schuilplaats. En ook geldt dit niet voor herten, reeën en wilde zwijnen

die ook vanuit een schuilplaats geschoten mogen worden. Weidelijk is dus vooral gericht op het punt dat jagen leuk is voor de jager en schieten op een vast doel is niet leuk en op een bewegend doel is dat wel. Behalve als dat doel anders niet is de schieten (bij grof wild). Als je jagen ziet als een uiterste middel om populatie in toom te houden is dit niet houd baar. Dan gaat het erom dieren op een zi zeker mogelijk manier af te schieten. Een stilzittend doel is daarbij gemakkelijker correct te schieten dan een bewegend doel en verdient dus in feite de voorkeur. Denk hierbij ook aan de eindeloze discussie rondom slachten van dieren, zo snel en effectief en pijnloos mogelijk. Als er daadwerkelijk sprake is van te grote populaties schade toebrengende dieren die moeten worden bejaagd dan is het mijns inziens zaak om deze jacht zo effectief mogelijk uit te voeren. Als er door weersomstandigheden verzwakte dieren zijn, wat is dan logischer om deze bij voorrang af te schieten? In feite past dat binnen de natuurlijke aantalsregeling waarbij ook de verzwakte dieren het eerst sneuvelen. Maar dan moeten de jagers eerst eindelijk eens toegeven dat ze dat niet leuk vinden omdat zwakke dieren niet goed kunnen weglopen of wegvliegen. Maar dat kan nooit een argument zijn als jacht een regulerende functie heeft en geen leuk tijdverdrijf.
Kortom, dit gedoe moet verdwijnen bij de aantalsregulering van 'schadelijke dieren'.

21. Pag 28, algemeen: in steden is er regelmatig sprake van schade aan auto's door uitwerpselen van vogels die in grote aantallen in bomen langs de weg slapen of anderszins verblijven. Zou die ook niet onder zo'n schaderegeling moeten thuis horen?
22. Pag 30, trekkende ganzen: De brandgans wordt niet bejaagd tussen 1 november en 1 mei (= 6 maanden), maar de kolgans en grauwe gans [1]krijgen langer rust en wordt niet bejaagd tussen 1 november en 1 april (=5 maanden). Dit klopt niet. In de nota graag corrigeren.
23. Pag 30 tabel 6.3: zijn dit de aantallen in Zeeland? Graag erbij vermelden.
24. Pag 31, keuzes: a) Keuze 14.1 maar dan nog verder aangepast lijkt me goed. Verdere aanpassing zou dan zijn dat men de kolgans, gezien de slechte staat pas in laatste instantie mag afschieten als andere opties aantoonbaar niet hebben gewerkt. De boer mag hier best moeite voor doen.
    b) Komt er ook een regeling dat landbouwers zelf werken aan schadebeperking door bv zo min mogelijk wintergranen te telen in en naast ganzenrustgebieden? Dit lijkt me een redelijke eis terug om zo de schade enigszins te beperken.
25. Pag 32, tabel 6.4: waarom zijn de aantallen in kolom 2 hier anders dan die in tabel 6.3 hoewel het dezelfde zouden moeten zijn (broedende grauwe ganzen zijn broedende grauwe ganzen? Bv grauwe gans 16743 resp 12345. Graag eenheid in aantallen anders wordt het erg onduidelijk waarover het gaat.
26. Pag 32, 1e alinea: volgens tabel 6.4 (en 6.3) is de populatie grauwe gans stabiel en volgens de tekst is hij groeiend. Dat klopt niet. Tekst corrigeren.
27. Pag 32, keuzes: Keuze 15.1 lijkt me niet handig. Met de nog steeds toenemende invloed van vossen op de ganzenpopulaties kan de populatiegroei binnenkort gemakkelijk omslaan naar daling tot onder het streefaantal. Hoe stop je dan dit beleid van 'ga je gang maar'? Of is er regelmatig een goede up date van de aantallen broedende ganzen en daarmee van het beleid waarmee gemakkelijk kan worden teruggegaan naar afschot op basis ontheffingen?

---

[1] Overigens, kolgans en grauwe gans mag niet worden samengenomen tot kol- en grauwe gans omdat kolgans één woord is en grauwe gans twee woorden. Dit geldt ook voor samentrekkingen elders in deze paragraaf.

28. Pag 33, keuzes: gezien het hier gestelde dat reeën (en damherten) bij het ecosysteem thuishoren is het nastreven van een 0-stand een onlogische keuze. Voor damherten kan worden gesteld dat het dieren zijn die hier niet thuishoren en daarvoor kan je dit wel doen. Daarom is keuze 16.0 niet goed. Gezien de marginale schade is dat ook geen argument voor een 0-stand. Hoewel een aanrijding met een ree niet aangenaam is, is het dier niet zodanig groot dat dit vaak tot ernstig letsel voor de mens zal leiden. Het lijkt me nuttig om eerst eens te kijken hoeveel mensen gewond of gedood zijn bij een ongeval met een ree in de afgelopen 10 jaar. Met behulp van keuze 16.1 kan in gebleken gevaarlijke gebieden via afschot het aantal reeën onderdrukt worden.
29. Pag 34, keuzes: Beheer is essentieel en ik kan me voorstellen dat dat beter kan via een vrijstelling; keuze 17.1 lijkt me dus goed.
30. Pag 36, keuzes: keuze 18.1 is een minimumkeuze. Maar optie 18.2 lijkt me toch interessanter, omdat hier grote arealen open natuurgebied aanwezig zijn in de vorm van Plan Tureluur. Of het daadwerkelijk op langere termijn zal lukken is de vraag, omdat de druk vanuit de omringende gebieden erg groot zal zijn. Maar als het fout gaat kan je altijd nog op 18.1 'terugvallen'.
31. Pag 39, exoten keuzes: keuze 19.0 en 20.1 lijken me goede keuzes. Maar mooi is als bij 19.0 iets wordt toegevoegd: bestrijding van bedreigende exoten in natuurgebieden kan vanuit de provincie worden ondersteund qua financiering (subsidie).
32. Pag 39: ik zou hier ook expliciet de tamme wilde eend aan willen toevoegen. Die kan mn een rol spelen bij verbastering met de wilde eend, die in een ongunstige staat verkeert.
33. Pag 40 keuzes: keuze 21.1 lijkt me de beste. Bij 21.3 ligt misbruik tegen katten op de loer gezien de grote hekel van jagers aan alle katten in hun jachtgebied.
34. Pag 41, figuur: in de onderste figuur zit een denkfout: 8 bomen op 12 meter geeft een lengte van 84m. Bij 8 bomen op 100m is de onderlinge afstand 14,5m.
35. Pag 42, keuzes: hier kom ik niet uit. Er is globaal sprake van twee soorten beplanting: rijbeplanting en vlakbeplanting. Bij 22.0 ontstaat er onduidelijkheid over wat er moet gebeuren. Dat is in feite slecht bestuur omdat er allerlei conflicten gaan ontstaan. Niet doen dus. Bij 22.1 is alleen sprake van rijbeplanting en bij 22.2 van beide beplantingstypen. Ik denk dat voor beide typen beplanting iets moet worden geregeld. Bij rijbeplantingen zou dat de bij 22.1 genoemde max 10m afstand kunnen zijn. En bij vlakbeplantingen zou dat de bij 22.2 genoemde eis van minimaal evenveel bomen kunnen zijn.
    Maar er zou een probleem kunnen zijn bij de eis voor de vakbeplantingen. Vaak wordt een nieuw bos eerst vrij dicht aangeplant waarna er na verloop van jaren telkens wat wordt gerooid tot de uiteindelijke dichtheid wordt bereikt. Bij de genoemde eis van gelijk aantal bomen terug wordt er terug geplant op de einddichtheid. Ik ben geen bosbouwer en kan dus niet inschatten of aanplanten op deze open einddichtheid wel gunstig is voor de ontwikkeling ven een goed bos met ook natuurwaarden. Hier zou nog eens door deskundigen naar gekeken moeten worden. (Een ander lastig punt is wat precies een boom is in een kaprijp bos met hoge ondergroei.)
36. Pag 42, keuze 23: kueze 23.1 lijkt me nuttig. Ik zou hier ook beheerders en eigenaren van wegen en dijken bij betrekken.
37. Pag 43, 8.3 en keuze 24: Ik denk dat er bij houtopstanden onderscheid gemaakt kan (en moet?) worden in bossen met een pure functie houtwinning en bossen die ook een duidelijke natuurfunctie hebben opgebouwd. Bij 'houtwin'bossen is in feite sprake van

boomgaarden met weinig ondergroei en (betrekkelijk) weinig ecologische waarden. Ik zou hier geen herplantplicht toepassen. Dit is louter commercieel en de eigenaar moet zelf bepalen of hij weer zo'n boomgaard wil planten. Bij de bossen met ook duidelijke natuurwaarden zou je wel een herplantplicht kunnen toepassen maar dan wel weer voor bos dat naast houtwinning ook een ecologische functie moet krijgen. Dit is dus in feite een nieuwe keuze.

38. Pag 43, keuze 25: Hoewel 25.1 voorde hand ligt is het de vraag of je dit in algemene regels kan vangen. Daarom lijkt 25.0 me beter. Maar ook daarvoor kan je een aantal algemene uitgangspunten vastleggen die bij voorkeur hanteert, maar je hebt iet meer vrijheid om eventueel ervan af te wijken. Een algemene regel zou bv kunnen zijn dat bebost industrieterrein in principe gezien wordt als tijdelijke natuur die niet vervangen hoeft te worden. Dat geeft al een deel rust lijkt me, maar ook de mogelijkheid om zoiets tijdelijk ergens te laten komen.
39. Pag 44, keuzes: een belangrijk punt hierbij lijkt me de vraag wat de functie van de opstanden zijn. Bij de zgn boomgaarden kan je in principe overal herplanten. Ook al hebben ze ook een landschappelijke functie, die is per definitie tijdelijk. Ook tegen het (tegenwoordig frequent) rooien van een boomgaard komt weinig bezwaar; dat hoort erbij. Maar bij ecologisch interessante opstanden is vaak ook sprake van 'stepping stones' in het verder open Zeeuwse landschap. Dan is enige ordening van herplantlocaties erg nuttig om die stepping stones functie te behouden. Maar of je dat in een algemeen plan lang van te voren kan regelen is voor mij een vraag. Toch zou ik het wel proberen. Dus 26.1.
40. Pag 47, 4e alinea: bij de RUD wordt gewerkt met 5560 uur voor 4 FTE, dat is 1390 uur/FTE. Uit eigen jarenlange ervaring weet ik dat 1200 uur een veel reëler getal is voor effectief inzetbare uren. De rest gaat op aan improductief (vakantie, ziekte etc) en indirect productief (algemeen overleg, algemene bureaucratische zaken etc). Dat betekent dat minimaal 200 uur wel wordt ingepland, maar in de praktijk niet zal worden benut. Op 4 FTE is dat 0,67 FTE! Ik denk dat het verstandig is om voor verdere berekeningen uit te gaan van 1200 effectief productieve uren per FTE.
    (Vraag: wordt er bij de RUD en bv ook bij de Provincie concreet en reëel tijd geschreven? Zo nee, doen; dat is uiterst leerzaam. Ik heb het zelf bijna 40 jaar gedaan en me telkens weer verbaasd over hoe je je vergist in de gebruikte tijd voor een klus. Een mens denkt altijd te optimistisch in dit soort zaken.)
41. Pag 47, onderaan: houd bij deze opdracht rekening dat er dus 200uur minder effectief werk per FTE wordt geproduceerd; dat betekent dat niet 5,85 FTE nodig is, maar 6,85 FTE om de gehanteerde productieve uren te halen.
42. Pag 49 ev, tabel met kosten: op zich nuttig om dit overzicht toe te voegen. Maar het is nog beter als de bedragen per keuzealternatief worden gegeven. Dan krijg je als lezer een beeld wat de financiële consequenties (kunnen) zijn van een eigen andere afweging dan door de Provincie nu is gedaan.

Van: Broodman J. (Jaap)
Verzonden: woensdag 9 mei 2018 08:52
Aan: Steijn M.J.A. (Rene) <mja.steijn@zeeland.nl>
CC: Smits P. (Petra) <p.smits@zeeland.nl>; Braspennincx M.A.W. (Miranda) <maw.braspennincx@zeeland.nl>
Onderwerp: reacties Kadernota Natuurwetgeving

Beste René,

Onderstaand de reacties van de leden van het VIZ op de Kadernota Natuurwetgeving. Ik heb de afzonderlijke mails voor je onderstaand gebundeld.
Hoop dat je hiermee uit de voeten kunt !

Groeten,
Jaap

Reactie A. Kouwenhoven, min EZ:

- In hoofdstuk 4 staat dat het recreatief rapen van schelpdieren (*10 kilo/pp/dag*) ook geldt voor het Veerse Meer (*blz. 11*). Dit is voor mij nieuw, dus graag nog even een extra check hierop.

- Op zich is het wel bijzonder dat uitsluitend de vaste vistuigenvisserij in de Oosterschelde in het Beheerplan is opgenomen als vergunning plichtige activiteit (*blz. 15*), terwijl dit niet het geval is voor de vaste vistuigenvisserij in de overige Zeeuwse Deltawateren.

- In hoofdstuk 10 wordt de provinciale keuze voor het recreatief rapen van schelpdieren toegelicht, te weten het verruimen van de mogelijkheden hiervoor (*blz. 49*). Ik vraag mij hierbij af aan welke verruimingsmogelijkheden (*verruimen van gebieden ?*) men dan denkt. Bij "vervolgtraject" staat dat de uitkomsten van de huidige pilot voor het beroepsmatig rapen worden meegenomen in de beoordeling. Deze beoordeling zou er vervolgens toe kunnen leiden dat er op onderdelen uit de beleidsregel geen afzonderlijke vergunningen meer aangevraagd hoeven te worden. Ook hierbij vraag ik mij allereerst af voor welke onderdelen dat dan zou gelden en vervolgens wat de handhavings- en controleconsequenties daarvoor zouden zijn.

Reactie J. de Rooij namens mossel- en oestersector:

In de Beleidsnota wordt voor de oester- schelpdiersector één punt genoemd dat om begrijpelijke redenen meer dan onze aandacht heeft, namelijk het rapen van schelpdieren al dan niet beroepsmatig.
Voor de schelpdiersector is het van het grootste belang is dat de voedselveiligheid bij het rapen/verhandelen van schelpdieren altijd gewaarborgd moet zijn.

Reactie K. van der Vlugt namens st. Zeeuws Landschap:

Vanuit Het Zeeuwse Landschap wil ik graag reageren op de Kadernota Natuurwetgeving waarbij ik specifiek inzoom op thema's die vanuit VIZ van belang zijn:

- Inzake keuze 2 (rapen van schelpdieren, snijden zeegroenten) zijn wij sterk gekant tegen de voorgestelde keuze. Dit rapen en snijden vindt plaats in de intergetijdengebieden die al sterk onder druk staan in zowel de Ooster- als Westerschelde, waardoor de instandhoudingsdoelstellingen alleen nog maar verder bedreigd worden en straks echt strenge maatregelen nodig kunnen zijn die niemand zou moeten willen. Ook is er nu al een probleem dat recreatieve rapers alleen mogen rapen wat ze zien maar alsnog de grond omwoelen (voor bijv kokkels), hier is onvoldoende handhaving voor. Daarnaast wijzen wij ook op het risico van ziektes, dat met name door de 'recreatief rapers' die alles doorverkopen kan ontstaan doordat de schelpdieren in hete auto's bewaard worden;

- Inzake keuze 6: Het Krammer-Volkerak (N2000) is niet opgenomen in het huidige beheerplan en heeft ondanks de blauwalg hoge natuurwaarde, waaronder diverse soorten die sterk onder druk staan. Dit dient wel meegenomen te worden in de keuzes. Er is recent een vergunning gegeven overigens.

Reactie B. Sandee namens gemeente Reimerswaal:

We kunnen ons vinden in de gemaakte keuzes. Bij keuze 19.0 vragen we ons af of hier niet beter voor 19.2 gekozen kan worden.
Het lijkt ons in ieder geval goed om soorten die ook uit economisch of volksgezondheidsperspectief een bedreiging vormen in elk geval te monitoren en daarbij een aanpak in het beginstadium (indien mogelijk) te overwegen.

18012521

nederlandse jagers vereniging

Verantwoord beheren en benutten

p/a Portugalstraat 26
4614 JM Bergen op Zoom
email: kees.vanhulst@jagersvereniging.nl

Burgh-Haamstede; 1 mei 2018

Betreft: reactie Concept Kadernota Natuurwetgeving

Geachte college,

De Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging en Nederlandse Organisatie voor jacht en Grondbeheer, (de vertegenwoordigende organisaties namens de jagers in Zeeland) hebben de "Concept Kadernota Natuurwetgeving" ter beoordeling voorgelegd gekregen. Onze opmerkingen brengen wij bij deze onder uw aandacht.

Algemene opmerkingen

Ondanks eerdere toezegging van de Gedeputeerde is het jammer dat wij niet van het begin af aan bij de opstelling van deze kadernota betrokken zijn. We constateren dat er voor een onlogische opbouw gekozen is. Dit maakt de nota moeilijk om te lezen en het wordt onmogelijk om de samenhang in alle gevallen goed te kunnen beoordelen.

De keuzes die worden voorgelegd zijn verre van volledig en vaak sturend.

Belangrijke aspecten zoals het inventariseren (i.c. tellingen) en de keuze die daarvoor wordt gemaakt om deze te laten uitvoeren door bijvoorbeeld SOVON of te kiezen voor landelijke telprotocollen (en welke soorten), uitgevoerd door de WBE's en TBO's, komen niet voor.

Wij zijn van mening dat de uitgangspunten voor het beheer van soorten in heel Zeeland eenduidig dienen te zijn. Geen deelgebieden met uitzonderingen of sterk afwijkend beheer. Alle bij het beheer betrokken partijen, stellen het faunabeheerplan op. Dit is de uitwerking van het provinciale faunabeleid. Het lijkt ons vanzelfsprekend dat er vanuit de provincie dan ook een kader gecreëerd wordt zodat partijen gezamenlijk verantwoordelijk worden gemaakt voor de uitvoering van dat Faunabeheerplan.

Definities die nog geen onderdeel van de Nota uitmaken zijn wel degelijk belangrijk. Wij gaan er van uit dat definities aansluiten op landelijke Wet en regelgeving dien aangaande zodat dit een eensluidend en helder kader biedt.

Onduidelijk is de reikwijdte van bepaalde keuzes. Wat wordt beoogd en wat zijn de consequenties. Zonder dat inzicht vinden wij het ongewenst om bijvoorbeeld boven wettelijke bepalingen aangaande Natura2000 gebieden op te nemen.

De opdracht / provinciale vrijstelling wordt nauwelijks benut. Terwijl dit instrument bij uitstek is gericht op vermindering van bureaucratie. Het kan veel meer worden ingezet.

Er staan discrepanties in aangaande afwegingen om in te grijpen bij beschermde inheemse soorten en exoten.

Met geen woord wordt gesproken over een één loket functie van de FBE , wat in bijna alle andere provincies het geval is. Dit is een gemiste kans.

Ook uw keuze om middels de publieksenquête nu al brede reactie te vragen is ons inziens niet correct. Deze is sterk gestuurd door het stellen van suggestieve vragen en onvolledige keuze - mogelijkheden en ook de meer inhoudelijke (achtergrond)informatie ontbreekt.

Inhoudelijk

Pagina 2 " Het doel van de Nota"

Met de doelen kunnen wij ons verenigen. Het moet in onze optiek dan ook een geheel nieuwe visie worden. Hoe kijkt Zeeland tegen de uitvoering van faunabeleid aan in 2018 en verder.
Als doel missen wij wel: - Het verminderen van bureaucratie ;
- Door duidelijker beleid gerechtelijke procedures beperken.

1.2. Afbakening, waar gaat de nota over en waarover niet? Pagina 2

Veel van de onder dit hoofdstuk gestelde onderwerpen missen wij in deze nota.

1.3 Proces tot nu toe
Als niet gelijk voor het breed naar buiten brengen van deze nota gekozen was en er vooraf overleg was geweest, had u met een evenwichtiger stuk met duidelijkere keuze opties de maatschappelijke discussie kunnen ingaan.

2.3 Algemene uitgangspunten (punt 4)
Wij onderschrijven dit punt met name. Jammer dat in de Nota nauwelijks voor de wijze (van punt 4) gekozen is. Er zou een beter glijdende schaal gehanteerd dienen te worden van zo weinig mogelijk bureaucratie naar optimale bureaucratie. Deze afwegingen komen in de kadernota niet meer terug. Ook bureaucratie kan naast eenduidigheid bepalend zijn voor de keuzes. Hoe meer bureaucratie gevraagd wordt, hoe meer risico ontstaat voor onduidelijk- / onvolkomenheden en een gang naar de rechter bij het verlenen van ontheffing.

2.3 Algemene uitgangspunten (punt 5)
Natuurlijk leiden afwegingen soms tot gevoeligheden. Wij delen niet de mening dat wat onder dit punt staat "Bij een aantal keuzes is het daarom niet ondenkbaar dat de meest gedragen keuze de middenweg is."
Een middenweg biedt meestal geen keuze en zal daarom vaak juist niet tot het beste beleid leiden.

3. Actieve soortenbescherming (pagina 6)
Het is heel erg algemeen beschreven. Wij missen een toetsingskader waaraan soorten moeten voldoen om te komen tot actieve soorten bescherming. Het is nu onvoldoende onderbouwd. "Eilandjes aanleggen voor kustvogels". Dit is niet de meest voor de hand liggende aanpak van een probleem. Nut en de noodzaak zijn onvoldoende onderbouwd. Minder kostbare en voor de hand liggende alternatieven, zoals aanpassingen in het faunabeheer, zijn niet eens onderzocht.
Wat is het kader van de provincie voor soort stimulerende maatregelen (en subsidie dien aangaande)? Uw beleidskader zou juist hierin duidelijkheid moeten verschaffen.

3.1. Pagina 7/8/9

Er passeren diverse lijsten. Onduidelijk is de status van deze lijsten. Welke lijst is voor de provincie Zeeland van belang om soorten die daarop genoemd zijn actief te gaan beschermen. Of is het nog beter om met een "Echte Zeeuwse Lijst" (of een "Zeeuwse vertaling") te komen. (Welke soorten vinden wij belangrijk voor Zeeland?).

De Keuzes op pagina 10

Actief soorten beleid zal vaak ook samen moeten gaan met faunabeheer. Wij vinden nergens een relatie in deze afweging, omdat ook actief ingrijpen in de fauna een belangrijke bijdrage kan leveren aan actief stimuleren en kansen geven aan soorten.

Keuze 1.1.
Dit is een keuze die niet in een beleidsnota thuishoort. Deze is te detaillistisch en zou mogelijk wel kunnen voortvloeien uit deze beleidsnota, maar dat is dan uitwerking van een beleidskader dat in deze nota zou moeten staan.

4.3 Omgevingskwaliteiten; stilte en duisternis (pagina 13)
Wij constateren hier dat er nieuwe Zeeuwse regels aan de waardevolle kwaliteit van onze Zeeuwse Natura2000 gebieden worden toegevoegd. Wij constateren ook dat dit in het kader van toetsing wederom tot extra en ook onoverkomelijke problemen gaat leiden. Het afwegingskader Natura2000 is duidelijk. Wij pleiten om *enkel* dat Wettelijk kader te blijven hanteren en er niet allerlei oneigenlijke toetsingscriteria aan toe te voegen. Handelingen die licht of geluid opleveren zullen immers altijd moeten worden getoetst aan eventuele significante aantasting van de Natura2000 doelstellingen of -soorten.

Het leidt tot een toename van bureaucratie en ongewenste belemmering om te kunnen komen tot een gewenste belangen afweging. Daarbuiten is de consequentie van een dergelijke aanvullende eis niet te overzien.

5. Passieve soortenbescherming
Wat voegt dit hoofdstuk toe? Alle inheemse soorten hebben bescherming op basis van de Wet.
Geef aan waar de taak van de provincie ligt:
Bijvoorbeeld als bij de gedragscodes als genoemd op pagina 18 onder punt 5.2.1.
Bieden gedragscodes meer mogelijkheden om zonder ingewikkelde ontheffingen structuur wat te regelen. Maak het ontwikkelen van gedragscodes waarbinnen vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen gebruikt kunnen worden tot beleid, gericht op het voorkomen van bureaucratie. Biedt hiervoor een kader aan de FBE.

5.2.2. Vrijstelling (pagina 18)

Wij constateren dat in dit hoofdstukje vooral wordt gekeken naar de bestaande situatie, hoe wordt de vrijstelling nu gebruikt. Niet wordt aangegeven waarbij de vrijstelling ook nu zou kunnen worden ingezet. Inzetten van vrijstellingen leidt tot aanzienlijke vermindering van bureaucratie. (Denk aan de dieren in de gebieden waarvoor een nul stand geldt). Maar ook het inzetten van een vrijstelling onder voorwaarden, die in bepaalde gevallen kan worden ingezet in plaats van de ontheffing.
U lijkt een dergelijke optie nauwelijks ik dit beleidskader te benutten.

Keuze 7.1.

Deze keuze is een hele goede. In de voorafgaande beschrijving wordt deze keuze echter nauwelijks onderbouwd. Geef aan voor welke middelen of mogelijkheden wordt gekozen bij een vrijstelling voor deze soorten.

Pagina 20 Criteria voor ontheffingen

Wij missen een verwijzing naar artikel ***3.8 c. van de Wet natuurbescherming*** *ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het*

omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;

Geef als provincie aan dat u gebaseerd op het bovenvermelde wetsartikel van de faunabeheereenheid verwacht dat zij mede in het licht van artikel 3.12 lid 1 van de Wet Natuurbescherming, conform uw beleid(skader) invulling zal geven aan het duurzaam beheer (als zelfstandig doel) van damherten en reeën afgestemd op de draagkracht in de leefgebieden. (Stel in het beleid, in overleg met de FBE, een mogelijk draagkrachtmodel vast). Dit biedt een helder toetsingskader voor de FBE waarmee onnodige bureaucratie en discussie achteraf wordt voorkomen. Geef aan dat zodra een nieuw reeënbeheerplan moet worden opgesteld, dit samen kan met veroorzaakte schade en risico voor het verkeer en doordoor mede het toetsingskader wordt.

Pagina 21

Proactieve soortenbescherming. Wordt gesproken over twee pilots. Deze worden niet nader toegelicht. Ik denk dan ook dat het hoofdstuk proactieve soortenbescherming uitsluitend aangeeft wat het provinciale beleid hierin gaat worden op basis van deze Kadernota. De Pilots zijn uitwerkingen en horen niet in een kadernota thuis.

5.4 Opvang dieren

Opvangen is één aspect. Bij opvangen hoort (eventueel) een keuze om ze weer in de natuur vrij te laten. Wij begrijpen dat er ten aanzien van opgevangen en loslaten van beschermde inheemse dieren andere keuzes gemaakt worden, dan ten aanzien van exoten en verwilderde dieren die niet in de natuur horen.
Wat is het afwegingskader voor opvang (zeldzaamheid of alles) en wat is het afwegingskader voor bijvoorbeeld terugplaatsen. Waar? Onder welke voorwaarden? Wat moet worden gerapporteerd aan de FBE?
Exoten en verwilderde dieren opvangen is prima. Op basis van de Wet mogen deze echter niet in de natuur worden uitgezet. Ik denk dat dit ook helder in het beleid zal moeten worden verwoord. Bij de FBE is hierover nooit een rapportage ontvangen. De (in deze nota genoemde) provinciale ontheffing is in strijd met alle hiervoor geldende regels over het uitzetten van dieren in de natuur.

6.1 Rol van de faunabeheereenheid

De taken van de faunabeheereenheid kunnen duidelijker omschreven. Nu is het op veel punten onjuist. De vrijheid waarmee de faunabeheereenheid kan handelen, wat hier als positief wordt aangegeven, heeft juist in het verleden geleid tot de gang naar de rechter en schorsing van ontheffingen. Dit is dus geen pluspunt. Een helder beleidskader en een gezamenlijke invulling in de FBE kan veel sterker beleid opleveren.

Probeer inhoud te geven aan een één loketfunctie voor de faunabeheereenheid in Zeeland (op basis van uw beleidskader, naar voorbeeld van bijvoorbeeld Noord-Brabant). Alle aanvragen voor beheer en schadebestrijding, van faunasoorten op basis van ontheffingen, lopen via de Faunabeheereenheid. (Dit schept voor betrokkenen een duidelijk kader).

De faunabeheereenheid is verantwoordelijk voor de coördinatie en uitvoering van het bij Wet en door de provincie vastgestelde faunabeheer. Deze wettelijke- en provinciale kaders worden door de faunabeheereenheid uitgewerkt in een faunabeheerplan dat door GS dient te worden goedgekeurd. Het faunabeheerplan biedt de basis en onderbouwing voor vrijstellingen (met voorwaarden), vergunningen en ontheffingen. Het beleidsdocument nummer 17004086, "Samen doen, rollen, taken en verantwoordelijkheden Provincie en FBE Zeeland" zal moeten worden geactualiseerd.

Keuze 8.0 Pagina 23
Dit leidt tot bureaucratie en onnodige gerechtelijke processen. Duidelijkere provinciale beleidskeuzes zouden toetsbare kaders moeten bieden en misschien wel een beperktere vrijheid van invulling door de FBE.
Keuze 8.1 Wordt als beperking omschreven voor de FBE. Dat is het niet. Duidelijker kaders bieden alleen meer kans op uitvoering van het vastgestelde beleid. Voorkomt processen en dus ook kosten bij de provincie. Het wordt ook beter uitvoerbaar voor de FBE om inhoud te geven aan de één loketfunctie.
Keuze 8.2 Is geen realistische keuze. Conform de Wet, maakt de provincie beleid en is de provincie daarvoor verantwoordelijk.

Pagina 24 Keuze 10.1
Ontwikkelingen op dit gebied, mits gedragen door de lokale WBE's, zullen wij, jagersverenigingen, net als de provincie stimuleren.

6.2. Vrijstelling en ontheffing pagina 24
In de nota wordt aangehaald dat er een strenger regime geldt voor Europees beschermde soorten. Hierbij wordt VR en HR aangehaald. Ons is onduidelijk de hogere beschermingsstatus die wordt bedoeld. Het lijkt ons dan ook beter deze verwijzing niet op te nemen (of te concretiseren). Het verlenen van de vrijstelling is in tegen stelling tot wat op pagina 25 wordt vermeld volgens ons ook op basis van een GS besluit en niet een besluit van PS. Nadrukkelijk willen wij u wijzen op het inzetten van vrijstellingen (met voorwaarden) als laag bureaucratisch instrument.

Pagina 25 Tussenvariant
Het heeft onze voorkeur dat alle ontheffingen via de FBE worden verstrekt en niet direct door de provincie aan individuele gebruikers. De FBE is immers verantwoordelijk voor de registratie van de handelingen die op basis van de ontheffing zijn verricht. In het kader van een één loket functie zou dit de slagvaardigheid van de FBE vergroten. (Neem als voorbeeld de werkwijze zoals deze in Noord-Brabant gangbaar is). Ontheffingen die te voorzien zijn (ook al worden deze incidenteel ingezet) en in het Faunabeheerplan beschreven zijn, kunnen op voorhand worden verstrekt aan de FBE. De FBE kan de ontheffing dan direct in een voorkomend geval ter beschikking stellen van een gebruiker. Ook wordt per situatie voorkomen dat een rechtsgang mogelijk is. Conform het FBP zijn de ontheffingen immers in een eerder stadium verleend en eventueel getoetst door een rechter.

6.2.1. Vrijstelling pagina 25
Tweede alinea. De handelingen moeten dienen ter voorkoming van in het lopende jaar of het daarop volgende jaar dreigende schade op deze gronden. Dit is onjuist. Vrijstelling is bedoeld om soorten die schade kunnen aanrichten ter voorkoming van schade te reguleren. Waarbij niet keer op keer hoeft te worden aangetoond dat op de betreffende locatie schade te verwachten is. (denk aan de ganzen vrijstelling waarbij deze ook niet aan een locatie gekoppeld hoeft te worden maar gericht is op het terugdringen van de aantallen tot een aanvaardbaar niveau).

Laatste alinea op pagina 25
Wij stellen voor om ontheffingen via de FBE te verstrekken. Het gebruik van de ontheffingen dient (zeker voor vogelsoorten) direct op WBE niveau te worden toegestaan. Als op één plaats binnen een WBE bestrijding van een schadesoort plaatsvindt, verplaatst het probleem zich vaak snel naar aangrenzende percelen. Omdat de FBE op deze wijze de ontheffing dan in heel de WBE kan inzetten, maakt het sneller handelen mogelijk.

Pagina 26 Tabel
Deze tabel is niet duidelijk. Welke ontheffingen zijn op voorhand aan de FBE verstrekt, welke door

de provincie aan individuen? Hoe vaak zijn via de FBE verstrekte ontheffingen aan individuele gebruikers doorgeschreven?
Ook de ontheffing voor het uitzetten van een niet tot de inheemse fauna behorende diersoort (kat) roep vragen op. Beleidsmatig, aansluitend op de Wet, zou moeten zijn vastgesteld, dat soorten die niet tot de beschermde inheemse fauna behoren (en er mogelijk schade aan kunnen aanrichten) niet mogen worden uitgezet.

Pagina 26 onder de tabel
Er wordt een aantal significante afnames van soorten benoemd en verbanden gelegd met de gunstige staat van in standhouding. Wij hebben hierbij onze vraagtekens. Onduidelijk is op welke gegevens dergelijke conclusies worden getrokken. Het begrip, gunstige staat van instandhouding, dient in overeenstemming te zijn met de Wettelijke omschrijving.

Tabel 6.2
De in de tabel vermeldde gunstige staat van instandhouding is bij alle soorten onjuist en komt niet overeen met het landelijk beeld en de Wettelijke omschrijving. Het landelijk beeld moet bepalend zijn voor de gunstige staat van instandhouding. Als er Natura2000 doelsoorten zijn, waar in afwijking van de landelijke staat van instandhouding een provinciale doelstelling is geformuleerd geef dat dan aan.

Keuze 11.1 pagina 27
Het uitgangspunt van deze keuze is onjuist. Gegevens waarop de besluitvorming wordt gestuurd kloppen niet. Vermelde criteria zijn onvolledig.
Het is dus onmogelijk om op basis van de geboden informatie de huidige vrijstelling te beoordelen of aan te passen.

Vrij stelling heeft nog meerdere mogelijkheden die totaal niet worden aangegeven. Het kan een vrijstelling betreffen voor middelen die gebruikt mogen worden (al dan niet aan een soort gerelateerd). Vrijstelling van de momenten waarop of gebieden waarin mag worden opgetreden (bij voorbeeld na zonsondergang en tot zonsopkomst, Natura2000 e.d.).

Pagina 28 laatste regel / pagina 29 boven aan
Criteria ontbreken. Veel andere Provincies, die gestart zijn met het verjagen naar foerageerlocaties ter voorkoming van schade, hebben ondervonden dat dit geen duurzame oplossing biedt en hebben veelal dergelijk beleid aangepast. Leg een beleidskader voor Zeeland vast zodat ook een evaluatie op criteria kan plaatsvinden.

Schade afhandeling Pagina 29
Al vorens de keuze te maken om over te gaan naar een gedifferentieerde schaderegeling zoals wordt voorgesteld in keuze 13.1, geven wij u aan waarom wij toch bij keuze 13.0 willen blijven. Als u komt tot slagvaardiger beleid zal dit u besparing opleveren in ambtelijke kosten. Snellere inzet van ontheffingen leidt tot vermindering (van de hoogte) van schade. Laten wij eerst deze beleidseffecten de komende jaren beoordelen, alvorens schade leidende partijen te korten.

6.6.1. pagina 30
Wij citeren "In internationaal (Europees) verband zijn afspraken gemaakt over de bescherming van vogels. Vooral ten aanzien van trekkende vogels hebben de lid staten een inspanningsverplichting voor duurzame instandhouding."
Geef aan wat die inspanningsverplichting betreft voor zover deze afwijkt van de algemene regel, verantwoordelijkheid voor een gunstige staat van instandhouding (wat ook geldt voor inheemse vogelsoorten). Ons is op basis van deze algemene opmerking namelijk onbekend welke inspanningsverplichting wordt bedoeld.

Trekkende ganzen pagina 30
"Voor trekkende ganzen heeft Zeeland een instandhoudingsplicht" Wat wordt hiermee bedoeld? Zie deze opmerking ook in relatie tot onze vorige opmerking.
Er wordt verwezen naar de ganzen rustgebieden. Onbekend is of dit het beleid zal worden voortgezet. Het een en ander bezien in het kader van nut en noodzaak in relatie tot kosten.

Pagina 31 tweede alinea
Het Zeeuwse Ganzen akkoord is eind 2014 in werking vastgesteld; we zijn nu 4 jaar verder. Past het niet in deze kadernota om het beleid dat nu wordt herschreven, om ook dit akkoord tegen het licht te houden? (Wat zijn de bevindingen tot nu toe? Wij zien die niet in deze kader nota.)

Keuze 14.1 pagina 31
Wij stellen voor om de winterrust te laten ingaan op 1 januari van het betreffende jaar. Deze keuze behoort niet tot de mogelijkheden.

Broedende ganzen pagina 31
"er gelden geen bijzondere instandhoudingsverplichtingen voor" . Wat wordt daarmee bedoeld. Wat zijn bijzondere instandhoudingsverplichtingen?

Pagina 32
Eerste alinea onder de tabel.
Streefstanden voor grauwe gans en brandgans zijn bepaald. Populaties blijken groeiende en schade neemt toe. Dit pleit er voor om de winterrust te beperken (gaat namelijk vaak om de zelfde populatie). Er kan dan langer aan aantalsregulatie gedaan worden. Deze keuze optie blijkt niet mogelijk maar ligt wel in de reden.

6.6.2. Hoefdieren
Leg als provincie beleidsmatig beheercriteria vast voor de hoefdieren in Zeeland. Die mogelijkheid heeft u op basis van artikel ***3.8 c. van de Wet natuurbescherming*** *"ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;"*

Geef als provincie aan dat u gebaseerd op het bovenvermelde wetsartikel van de faunabeheereenheid verwacht dat zij mede in het licht van artikel 3.12 lid 1 van de Wet Natuurbescherming, conform uw beleid(skader) invulling zal geven aan het duurzaam beheer (als zelfstandig doel) van damherten en reeën afgestemd op de draagkracht per leefgebied. (Stel in het beleidskader, in overleg met de FBE, een mogelijk draagkrachtmodel vast). Dit biedt een helder toetsingskader voor de FBE waarmee onnodige bureaucratie en discussie bij een rechter achteraf wordt voorkomen.

De Keuzes 16.0/ 16.1 Pagina 33
Lees onze opmerkingen ten aanzien van 6.6.2. Kom tot helder beleid voor de hoefdieren in Zeeland. Helder beleid vermindert de bureaucratie en de gang naar de rechter.

In (agrarische)gebieden waar u geen damherten (en / of reeën) wilt, kunt u beter de opdracht of de vrijstelling inzetten. Dit kan voor heel Zeeland, buiten alle leefgebieden die voor de populatie hoefdieren van betekenis zijn.

Damhert
Wij voorzien dat het duurzaam beheren van een levensvatbare populatie damherten in het derde leefgebied tot problemen zal blijven leiden. Met belangstelling kijken wij uit naar het

damhertenbeheerplan voor het betreffende Natura2000 gebied.

In zijn algemeenheid stelt u zich ten aanzien van ree en damhert voor, een probleem uitsluitend op schade aspecten als beheergrondslag te hanteren. Populatiebeheer, gericht op duurzaamheid en die is afgestemd op draagkracht van de leefgebieden, leveren u ons inziens een beter fundament.

Pagina 34
Ons voorstel is om het beheer van de populaties hoefdieren te bezien in het kader de ecologische draagkracht van de leefgebieden. Neem in uw beleidskader op, dat, zodra het beheerplan ree en damhert wordt herzien, dit in overeenstemming zal worden gebracht met deze nieuwe vastgestelde beleidskeuze.

Wild zwijn pagina 34
Ten aanzien van het wild zwijn had de keuze beperkt kunnen blijven tot; "Voor zover wilde zwijnen in Zeeland worden waargenomen, wordt dit gezien als een ongewenste ontwikkeling in onze agrarische provincie. Beleid is dan ook om het vestigen van een populatie tegen te gaan. Zodra wilde zwijnen in Zeeland worden waargenomen zal er voor worden gezorgd middels opdracht of vrijstelling dat deze worden verwijderd.

6.6.3 Pagina 35
"En vossen dragen bij aan het intomen van populaties ganzen."
Op welk wetenschappelijk onderbouwd onderzoek berust deze uitlating. Alle bij ons bekende onderzoeken dien aangaande wijzen uit dat de invloed van de vos op populaties ganzen niet significant is.

Vos pagina 35 en 36
U geeft aan: "vanaf 1992 komt deze pas voor in Zeeland". Wij stellen u voor om de laatste alinea van het vorige hoofdstuk. "hun aanwezigheid wordt in zijn algemeenheid dan ook toegejuicht" en "Aanwezigheid van predatoren zal in het Zeeuwse natuurbeleid worden gestimuleerd. Daar waar hun aanwezigheid negatieve gevolgen met zich brengt ligt dit anders." te schrappen.

Er ligt net een rapport ("Met de vos aan tafel") wat een objectief beeld schept van de effecten van de vos op de traditionele Zeeuwse fauna. Dat slechts muizen en konijnen het hoofdvoedsel vormen en de vos dus slechts effect heeft op deze soorten, wordt hierin niet onderschreven.
Wij willen u attenderen op een beleidsmatige keuze waar u op dit moment voor staat; Rijdt u nu door een polder, dan ziet u hazen, fazanten en patrijzen. In Zeeland zijn allerlei prachtige akker-, kustvogels en kolonie broeders. Het is niet mogelijk om deze natuurwaarden overal met een hek te beschermen. U heeft de kans om een keuze te maken. Kiest u voor beheer van een soort. Een soort die voor 1992 nooit in de Zeeuwse natuur voorkwam. Of u kiest voor het sterk verminderen, dan wel verdwijnen van hierboven weergegeven natuurwaarden.
Wij stellen voor om Zeeland breed voor "Zeeuwse biodiversiteit" te kiezen en beleidsmatig alle mogelijkheden in te zetten om te sturen op een minimale vossenstand (of zelfs geen vossen als dat realiseerbaar is).

Pagina 36 Wolf
Niet direct een soort waar we in zeeland beleid voor moeten formuleren. Deze soort heeft Nationaal een hoge mate van bescherming. Voor de hand ligt dat ook op deze wijze in Zeeland met deze soort zal worden omgegaan.

Keuzes 19.0 / 19.1 / 19.2 /20.0 exoten pagina 39
De keuze van de provincie om voorkeur uit te spreken voor 19.0 is raar. Ik neem aan dat de provincie een beleid heeft om het vestigen van exoten in de natuur tegen te gaan. In alle gevallen

zal de provincie faciliterend zijn met opdrachten, vergunningen en ontheffingen als het gaat om het tegen gaan van exoten in de natuur. Daar waar een Europese verplichting rusten zal de provincie eveneens bij noodzaak financiële ondersteuning bieden.

7.2 Verwilderde dieren
Wij zouden graag willen dat u beleidsmatig vaststelt; De provincie Zeeland is van mening dat verwilderde (huis-)dieren niet in de natuur thuis horen. De Provincie faciliteert middels opdracht, vrijstelling of ontheffing om verwilderde dieren uit de natuur te verwijderen en duurzame vestiging te voorkomen.
Effectiviteit van mogelijkheden en middelen dienen bij de besluitvorming te worden betrokken. Het op voorhand uitzonderen van het geweer ontraden wij.

Keuzes 21.0 /21.1 / 21.2 pagina 40
De keuze die als voorkeur wordt aangegeven lijkt ons niet de meest voor de hand liggende. Keuze 21.2 lijkt ons een betere in het kader van effectiviteit. Voorwaarden verbonden aan de inzet van een geweer tot afstanden van bewoning kunnen beter gewenste zekerheden inbouwen dan op voorhand een effectief middel uitsluiten.

Wij wijzen u nogmaals op de tabel van door de provincie verstrekte ontheffingen. Er is door u kennelijk toestemming verleend tot het uitzetten van verwilderde katten. Dit is in strijd met de Wet en een slecht signaal naar burgers. Alsof het niet erg is dat katten ergens worden uitgezet. Als wij goed geïnformeerd zijn gebeurt het ook nog eens in een natura2000 duingebied met belangrijke natuurwaarden die hierdoor significant kunnen worden aangetast.

Wij bieden u, indien gewenst, onze kennis aan bij het opstellen van dit beleidsdocument. Daarnaast verzoeken wij u ons omtrent de tijdslijn, procedure en besluitvorming op de hoogte te houden.

Hoogachtend,

KONINKLIJKE NEDERLANDSE JAGERSVERENIGING

P.L. de Putter
Vicevoorzitter Zeeland

Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondbeheer

H. Bode
Voorzitter Zeeland

Een afschrift van deze brief wordt gezonden aan:
- **Alle Statenleden**
- **FBE Zeeland**
- **Alle WBE's in Zeeland**
- **R. Steijn, Provincie Zeeland**

18012496

WaterschapScheldestromen

Gedeputeerde Staten van de Provincie Zeeland
t.a.v. dhr. drs. D.J.F. Lagendijk
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

uw brief	:	behandeld door	: Bert-Paul de Kam
uw kenmerk	:	doorkiesnummer	: 088-2461367
ons kenmerk	: 2018016002	e-mail	: info@scheldestromen.nl
	(bij reactie graag dit nummer vermelden)	verzenddatum	: 2 mei 2018
bijlagen	:	projectnummer	:

onderwerp : Kadernota Natuurwetgeving (versie GS13-4-2018) Zienswijze

Middelburg, 1 mei 2018

Geachte heer Lagendijk

Naar aanleiding van uw brief d.d. 16-4-2018 (kenmerk 1801074) waarbij u ons in de gelegenheid stelt om te reageren op de Concept Kadernota Natuurwetgeving, delen wij u het volgende mee.

Allereerst willen wij onze waardering uitspreken voor de ambitie om vanuit de vastgestelde Natuurvisie 2017-2021 een beleidsnota Natuurwetgeving op te stellen voor soortenbescherming/-beleid, faunabeleid en gebiedsbescherming.

Het onderdeel bescherming van houtopstanden vormt een onderdeel van de genoemde Kadernota. Ten aanzien van dit onderdeel, hoofdstuk 8, hebben wij de volgende opmerkingen:

<u>Herbeplanting van rijbeplanting van meer dan 20 bomen (8.1)</u>

In de Kadernota staat het voornemen tot herplant met een maximale afstand van 10 meter om de herplant meetbaar te maken. Er komt hiermee tevens duidelijkheid over de eis tot een bosbouwkundig verantwoorde herbeplanting en de verschraling van het landschap wordt zo beperkt.

Het waterschap hanteert bij herplant een plantafstand van 12 meter. Deze afstand is beleidsmatig vastgesteld. Dit betekent in de praktijk dat er minder bomen worden terug geplant dan er voorheen stonden. Deze werkwijze is afgestemd met de Provincie en tot nu toe geaccepteerd. Het waterschap zou graag willen vasthouden aan deze afstand om een aantal redenen:
- de bomen kunnen zich beter ontwikkelen;
- bomen zijn veiliger doordat er minder dood hout gevormd wordt;
- bomen vragen op deze manier minder onderhoud naar mate ze ouder worden;
- de kwaliteit van bomen blijft langer goed waardoor de bomen langer mee kunnen;
- het kronendek van bomen blijft ook op latere leeftijd gesloten;
- onderhoud aan aangrenzende sloten kan goed uitgevoerd worden (in de praktijk blijkt dat dit bij een plantafstand van 10 meter erg lastig is).

Postadres:
Postbus 1000,
4330 ZW Middelburg

Bezoekadressen:
Kanaalweg 1,
4337 PA Middelburg
Kennedylaan 1,
4538 AE Terneuzen

t 088 2461000 (lokaal tarief)
f 088 2461990
e info@scheldestromen.nl
s www.scheldestromen.nl

Conform de Keur Wegen worden bermen ter plaatse van bochten en over een afstand vanuit het hart van toegangsdammen vrijgehouden van nieuwe beplanting. Dit vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid.

Bosbouwkundig gezien is herplant op 10 meter inderdaad verantwoord, maar de vraag is of deze afstand ook verantwoord is wanneer we hier de veiligheid op onze wegen bij betrekken.
Uit de praktijk blijkt dat langs de smalle waterschapswegen bij plantafstanden van 10 meter er op latere leeftijd sneller dood hout gevormd wordt. Dit komt de veiligheid van de weggebruiker en de kwaliteit van de bomen niet ten goede.
Ook bij een plantafstand van 12 meter wordt uiteindelijk een gesloten kronendek gerealiseerd waardoor het landschappelijk beeld in ere wordt hersteld. Op dijken, waar de verkeersveiligheid geen prioriteit heeft en onderhoud aan sloten niet van toepassing is, plant het waterschap haar bomen overigens op 10 meter afstand.

Het waterschap streeft eveneens naar een gesloten kronendak bij haar beplanting. Echter, ongeacht of er nu gekozen wordt voor een plantafstand van 10 of 12 meter is het zeer soortafhankelijk of er binnen 10 jaar een gesloten kronendak gevormd kan worden, zoals nu in de Kadernota aangegeven wordt. Bij de snelst groeiende populier is deze eis haalbaar, maar bij andere soorten (bijvoorbeeld linde of eik) zal dit waarschijnlijk niet lukken.

Overige paragrafen hoofdstuk 8 (8.2 t/m 8.5)

In de overige paragrafen van hoofdstuk 8 worden keuzen gemaakt voor definiëring dijkbeplanting, Natuurbeleidsplan Zeeland, spontaan ontstane houtopstanden en de rol van de provincie bij compensatie van houtopstanden. De in deze paragrafen gemaakte keuzes worden door het waterschap onderschreven.

Kort samengevat pleit het waterschap voor een plantafstand van 12 meter langs de waterschapswegen in plaats van de voorgestelde 10 meter en voor een variabele termijn om tot een gesloten kronendak te komen afhankelijk van de boomsoort in plaats van de voorgestelde 10 jaar.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur
van waterschap Scheldestromen

dr. A.P.M.A. Vonck
secretaris-directeur

mr. drs. A.J.G. Poppelaars
dijkgraaf

Hoi Bea

Gezien onderstaande waarbij de hoofdlijn is gepasseerd denk ik dat we als PCO op hoofdlijn moeten blijven acteren en niet de verdere onderliggende trajecten moeten in gaan.
ook in de pcgr zitten alle partijen aan tafel en daar is er al reeds over gesproken)

De Natuurvisie 2017-2021 is in april 2017 door Provinciale Staten van Zeeland vastgesteld. In die natuurvisie staan de ambities op het vlak van natuur en de richting van het natuurbeleid op hoofdlijnen. Eén van de actiepunten in de natuurvisie is het opstellen van een beleidsnota voor soortenbescherming/-beleid, faunabeleid en gebiedsbescherming. Met deze beleidsnota Natuurwetgeving wordt invulling gegeven aan dit actiepunt.

Met vriendelijke groet,
Ing. J. (Ko) de Regt MSc, Relatiebeheerder | Provinciaal secretaris ZLTO Zeeland
M +31 6 212 325 90 | www.zlto.nl/e-maildisclaimer
ZLTO Noordlangeweg 42-B, 4486 PR Colijnsplaat | Postbus 46, 4460 BA Goes

---

Van: Jobse B. (Bea) [mailto:b.jobse@zeeland.nl]
Verzonden: vrijdag 4 mei 2018 10:25
Aan: POO-leden
Onderwerp: Concept Kadernota natuurwetgeving

Beste PCO-leden,

Van 18 april tot 8 mei 2018 liggen de kadernota en de beleidsnota natuurwetgeving van de Provincie Zeeland ter inzage. Deze nota's zijn voorgelegd aan eén viertal bestaande overlegstructuren (PCGR, VIZ, FBE en PCO) voor consultatie.
In de PCO-vergadering van 13 september 2017 is de beleidsnota natuurwetgeving besproken.

Een advies van de PCO is wenselijk. De planning is om de nota's 24 mei aan te leveren aan GS en op 29 mei de vaststelling GS.
Mede door de druk vanuit Provinciale Staten is er een zeer strakke planning die geen ruimte laat voor latere reacties dan 14 mei.
De eerstvolgende PCO-vergadering is pas op 23 mei (of misschien nog later).

Hoewel het niet gebruikelijk is, stel ik, in overleg met de voorzitter, voor een schriftelijke ronde te houden.
Daarom nog eerst de vraag in hoeverre er echt advies van PCO wenselijk en nodig is? Indien er een PCO-advies nodig is zullen we een werkgroep organiseren die dat advies gaat opstellen.

Uw reactie kunt u, t/m 7 mei, sturen naar het emailadres b.jobse@zeeland.nl

Met vriendelijke groet,

ZLTO

Retour: 4460 BA, 46

Provincie Zeeland
Gedeputeerde Staten van Zeeland
t.n.v. dhr. drs. D.J.F. Lagendijk
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Datum
24 april 2018
Onderwerp
Reactie op Kadernota Natuurwetgeving

Contact
Ko de Regt

Kenmerk
Regt18

Geacht College.

Hierbij geven wij, mede namens het ZAJK, onze reactie op de voorliggende concept Kadernota Natuurwetgeving.
Wij zullen puntsgewijs de nota becommentariëren.

Algemeen
De Wet natuurbescherming laat een aantal beleidskeuzes aan de provincie over. Vanuit de agrarische sector wensen wij onze uitgangspositie in samenspraak met de omgeving te verbeteren om de concurrentiepositie te behouden c.q. te verbeteren en de administratieve lasten te verminderen c.q. te beteugelen.

Daarnaast wijzen wij er op dat reeds vele initiatieven gaande zijn op het gebied van agrarische natuur en landschap, waar met deze nota rekening mee gehouden moet worden en uiteraard geen afbreuk aan mag worden gedaan.
Er staan beweringen in de tekst op pg. 6, over de teruggang van insecten. Deze zinsnede is te ongenuanceerd en levert geen bijdrage aan de Kadernota. Het verzoek dan ook om deze zinsnede te schrappen.

1. Instemming met keuze 1.1.
2. Instemming met keuze 2.1.
3. Instemming met 3.1.
4. Geen instemming met 4.1. Onze keuze is duidelijk voor 4.0. Dit met de motivering dat rond natuurgebieden agrarische activiteiten plaatsvinden op aanliggende erven en omliggende gronden. Deze activiteiten zijn noodzakelijk voor de bedrijfsvoering en daarmee kan geen sprake zijn van planologische schaduwwerking. Indien het hier de fysieke begrenzing zonder uitstraling naar buiten betreft kunnen wij akkoord gaan met 4.1. Onder voorwaarde dat de tekst hierop aangepast wordt.
5. Instemming met 5.1. Rond natuurgebieden vinden agrarische activiteiten plaats op aanliggende erven en omliggend gronden. Deze activiteiten zijn noodzakelijk voor de bedrijfsvoering. Bij die bedrijfsvoering horen steeds meer waarnemingen en monitoring met o.a. drones. Daar mag in ieder geval geen belemmering voor zijn.
6. Instemming met 6.0.

Noordlangeweg 42B
4486 PR Colijnsplaat
Postbus 46
4460 BA Goes
KvK 18054307

7. Instemming met 7.1. Er van uitgaande dat "thans niet bedreigd" gelijk is aan "gunstig".
8. Instemming met 8.0. Randvoorwaarde hierbij is wel dat hier een gedegen beleid aan ten grondslag ligt om te voorkomen dat besluiten die genomen worden door de FBE voor beroep vatbaar zijn. Dit is essentieel want anders werkt dit niet in de praktijk, zo leert het verleden.
9. Instemming met 9.0. Met de vermelding dat de dierenbescherming geen zetel heeft. De afvaardiging komt wel van de Dierenbescherming, maar zitten namens de maatschappelijke organisaties, op persoonlijke titel.
10. Instemmen met 10.1.
11. Deze voorstelling van zaken geeft ons aanleiding tot het volgende. Op een vrijstellingslijst geplaatst worden heeft de consequentie dat er geen tegemoetkoming in schade meer wordt gegeven. Naast dat we deze cruciale vermelding missen in de tekst, zijn we het er zeer mee oneens dat de schade en vooral de zorg wordt afgewenteld op de grondgebruiker, temeer omdat deze geconfronteerd wordt met een probleem waar de grondgebruiker op voorhand weinig invloed heeft kunnen hebben.

    Daarnaast verwachten wij als de wilde eend niet meer op de lijst voorkomt dat de schade op termijn weer zal gaan toenemen. Overigens stellen wij vraagtekens bij de aanname dat de staat van instandhouding van Wilde eend ongunstig is. Overigens is dit ook van toepassing voor de Smient.

    Wat betreft de ree heeft dat wel onze instemming.

    Algemeen:
    Schade moet vergoed blijven worden totdat de resultaten van de vrijstelling (meer afschot of vangst) leiden tot een aanvaardbare populatie. Voor sommige soorten kan dat misschien wel jaren duren. Het is principieel onjuist om de schadevergoeding stop te zetten op het moment dat een diersoort op de rode lijst gezet wordt. Dat is geen aanvaardbaar faunabeleid, en dat lost geen problemen op. Het verlegt alleen het probleem naar de grondgebruiker.

12. Instemming met 12.1. Met de vermelding dat preventieve maatregelen zoals genoemd geen verplichtend scenario mag inhouden. Naast het ingrijpen in bedrijfsvoering betekenen voorgestelde maatregelen enorme onoverbrugbare financiële consequenties. Overigens zijn ook hiermee planologische kaders aan de orde en zijn effecten van maatregelen slecht meetbaar. Gedegen onderzoek naar slimme combinaties en praktische mogelijkheden is natuurlijk altijd aan te bevelen.
13. Hier is geen instemming voor 13.1. De vrijstellingslijst wordt anders te gemakkelijk gebruikt om ontstane problemen af te wentelen op de landbouwers. De vrijstellingslijst moet bedoeld zijn om het probleem op te lossen en verantwoordelijkheid te nemen voor ontstane schade.

    Afhandeling van schade zou juist ruimhartiger en klantvriendelijker moeten worden richting ondernemers omdat hun corebusiness niet ligt bij boven proportioneel incasseren van overlast en schade.

Aandacht wordt gevraagd voor de aanzienlijke schade in fruitteelt veroorzaakt door zangvogels. Beleidsregels mbt eigen risico en schadebehandeling moet inhoudelijk hetzelfde zijn.

14. Instemming met 14.1. Na 1 april moet hetzelfde beleid gelden als voor de grauwe gans.
15. Instemming met 15.1. Met de vermelding dat de weergegeven schadecijfers misleidend zijn. De in tabel 6.4. gemelde schade is niet meegenomen en gaat slechts over 1 jaar. De keuze om brand- en grauwe gans vrij te stellen heeft tot gevolg dat er geen schadetegemoetkoming aangevraagd kan worden en dat is pertinent onaanvaardbaar. Juist ook ivm de groeiende populatie.

    Ook een ontheffing voor de brandgans voor de gehele provincie is zeer wenselijk.

16. Met de keuze 16.0 lijkt de kou uit de lucht echter is dit geen reële keuze die voor ligt. Het kan niet zo zijn dat in benoemde leefgebied reeën "in principe - ongemoeid worden gelaten ". Ervaring leert toch dat ongeremde populatie de omgeving belast. Inperking van de populatie in benoemde leefgebieden moet eveneens beleidsmatig afdoende geregeld worden.

    De ree is een voorbeeld van een soort die op de vrijstellingslijst kan. Ook buiten de leefgebieden moeten deze bestreden kunnen worden om verkeershinder en landbouwschade te voorkomen.

    Ook hier worden schademeldingen wederom ten onrechte niet meegenomen in de afweging. Recent zijn er een 6-tal schademeldingen van reeën geweest.

17. Instemming met 17.1.
18. Geen instemming met 18.1. Maar wel met 18.2 en dan voor geheel de provincie. Hiervoor dan beleid opstellen is noodzakelijk.
19. Geen instemming met 19.0. maar met 19.2. De provincie is ook verantwoordelijk om bestrijding makkelijk te maken en zo de kosten laag te houden. Dit heeft ook alles te maken met preventie om tijdig in te grijpen.
20. Instemming met 20.1. Met de vermelding dat hier wellicht een exacte omschrijving van doelen op zijn plaats is om onduidelijkheden in de praktijk te voorkomen.
21. Geen instemming met 21.1. Met de vermelding dat alle verwilderde dieren geëlimineerd zouden moeten kunnen worden! Dit vanuit het oogpunt van preventie en bij uitbreiding van de populatie toch overlast en schade veroorzakend.
22. Geen instemming met 22.1. Voorkeur gaat uit naar 22.0. De motivatie hiervoor is dat terreinbeheerders meer vrijheid hebben en creativiteit voor maatregelen.
23. Instemming met 23.1.
24. Instemming met 24.1.
25. Instemming met 25.1.
26. Geen instemming met 26.1. Ieder project heeft een eigen dynamiek en daar past een preventieve aanpak met reservering van gronden, eventueel op voorhand, zeker niet

bij. Maatwerk is juist geboden op het moment dat het speelt en daar kan het Kavelruilbureau (provincie) goed mee uit de voeten.

Met vriendelijke groet,

Ing.J.de Regt MSc

Provinciaal secretaris ZLTO Zeeland